

Там'ятайте
про
Україну!СВОБОДА
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИКSVOBODA
UKRAINIAN DAILYРедакция і Адміністрація:
"Svoboda"
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
(201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

PIK XCI. Ч. 141. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК, ЧЕТВЕР, 26-го ЛИПНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 26, 1984 No. 141. VOL. XCI.

На „Вовчий Тропі” відбувся

День Пластуна

Іст Четем, Н.Й. (О.К.). — На Пластові оселі „Вовча Тропа” відбувся в дні 21-го і 22-го липня традиційний День Пластуна, в якому пластова молодь відзначає своє таборування та вітас батьків і гостей, що приїждять в тих дні на відвідання.

Тим разом відвідання гостей і батьків були особливо чисельні та в обидва дні відбулося від людей не лише на оселі, але і в поблизуко-му містечку. Це наслідок, призначене вже роками до „наїзду” пластуна, прибра-ло свої крамничі та рестора-ни привітальними написа-ми „Вітатимемо Українців”.

Відкриття Дня Пластуна відбулося при гарній пого-ді, в суботу, 21-го липня, в присутності голови Крайової Пластової Старшини п. сен. Євстахія Гойдиш і голови Крайової Булави УПС п. сен. Вячеслава Вишневського. Вечором того дня відбувся вогник у нова-цьких таборах і велика ват-ра у таборі юнаків.

В неділю Служби Божі відслужили капелан украї-нської католицької церк-ви п. сен. о. крилошанин Богдан Смик і парох україн-ської православної церкви о. Пашко.

Опісля відбулася дефіля-да усіх таборів на вели-кій площі збірці і відпові-ло на пластова програма, як пригладили почесні гості, батьки і багато приїжджих пластуна. Коменданткою Дня Пластуна була п. сен. Віра Слободян-Попель, бун-чущим ст. п. Ярослав Сось а писарем ст. п. Ксеєя Зелик.

Усі чотири табори в цьо-му році є чисельні та віз-но. Табір новаків під на-звою „Лисича княжого по-чоту” має 61 таборівиків і 15 членів проводу та булави із комендантом ст. п. Оле-гом Данилюком на чолі. Табір новачок провадить

Появилася наукова праця

про Д. Дорошенка

Нью Йорк (ПС УТ). — Українське Історичне Товариство видало нову працю проф. Любомира Виняра „Дмитро Дорошенко 1882-1951”.

Це перша обширна студія присвячена вивченню історіографічної і бібліографічної спадщини Д. Дорошенка, провідного українського історика, видатного органі-затора наукового життя і видатного суспільно-полі-тичного діяча.

Праця складається з та-ких розділів: 1) Бібліогра-фічна праця і видання, 2) Історіографічні праці Д. Дорошенка, 3) Вибрана біо-ліографія праць про історі-ка. Автор докладно аналі-

зує праці Д. Дорошенка присвячені П. Кулішові, М. Костомарову, В. Антоновичу, М. Грушевському, В. Липинському і іншим істо-рикам. Особливо обговорю-ється питання періодизації і термінології історії Украї-ни і інші питання пов'язані з історіографічними дослід-женнями Д. Дорошенка.

Видання коштує 5 дол., а дохід з цієї публікації автор призначив на розбуд-ву Видавничого фонду М. Грушевського у „Українсь-кого Історика”. Замовлення враз із грошовими перека-зами треба вислати на ад-ресу: Ukrainian Historical Association, P.O. Box 312, Kent, Ohio 44240.

А. Онуферко отримав

докторат з богослов'я

Рим. (УПБ). — В суботу, 2-го червня ц.р., студент Колегії Святої Софії і ко-лишній учень Української Папської Малої Семінарії Андрій Тарас Онуферко, уродженець Філадельфії, захистив свою наукову дис-сертацию „Євангеліарій ві-зантійської Чотирнадцяти-ці”. Праця написана в італій-ській мові і предложена на Папському Урбаніансько-му університеті. Успішною обороною своєї дисертації А. Онуферко здобув ака-демічний титул доктора бо-гослов'я.

Модератором кандидата був проф. Тома Федерічі, а реляторами ректор універ-ситету о. проф. Петро Кіо-кетта і о. проф. Любомир Гузар, студент.

О год. 9:30 о. ректор від-крив сесію, а відтак канди-дат представив і виложив присутнім зміст і ціль своєї праці. При кінці кандидат в особливий спосіб подяку-вав Бажаннішому Патріар-хові Йосифові за благово-лення і заявив, що для ньо-го це велика честь присвя-ти свою дисертацію Вели-кому Ісусові і першому Патріархові України.

Слудували подяки батькам, Закінчення на 5.

ВЖЕ ПРОДАЮТЬСЯ КВИТКИ
НА КОНЦЕРТ У ВАШІНГТОНІ

Нью Йорк. — Крайовий Комітет всеукраїнського протесту проти російського вторгнення в Україну — у 20-річчя побу-дові пам'ятника Т. Шевчен-ку у Вашингтоні, який ор-ганізує демонстрацію про-ти російського вторгнення в Україну і кон-церт у честь української культури у Вашингтоні у неділю, 16-го вересня ц.р., повідомляє українську гро-маду про можливість на-буття квитків на концерт.

Квитки у цінах: 30 дол. — ложі, 25 дол. — партер, 17.50 і 15 дол. — балкони, і 5 дол. — стоячі можна набу-вати листовою у канцелярії Комітету, пишучи на адре-су: Schevchenko Monument Anniversary Committee, 63 Fourth Ave., New York, N. Y. 10003.

Квитки можна також за-

мовляти телефонічно в го-динах від 10-ї рано до 12-ї полудня кожного дня крім суботи і неділі під числом: (212) 254-5130.

Чеки за квитки треба ви-сылати на: Schevchenko Mo-ment Committee.

Демонстрація почнеться о год. 10-ї рано біля пам'я-тника Шевченку при вулиці „П” між 22-ю і 23-ю ву-лицями, а концерт о год. 3-ї по полудні у Кеннеді Сентр.

Для вигоди тих осіб, які планують бути у Вашинг-тоні вже в суботу, 15-го верес-ня кімнати на нічліг можна замовляти у готелі listino-во або телефонічно: Twin Briges Marriott Hotel, P.O. Box 24240, Washington, D. C., 20024; tel.: (202) 628-4200.

Відбувся 3'їзд СУОА

Сідней, Австралія. — Тут відбувся 17-й 3'їзд Деле-гатів Союзу Українських Ор-ганізацій Австралії в дні 16-17-го червня 1984 року.

В 3'їзді взяли участь 64 делегати — 34 від українсь-ких громад і 30 від організа-цій, — які репрезентували 68 умандатованих голосів, почесні члени СУОА і гості.

Усі наради 3'їзду, включ-но з обідами і вечерами, відбувалися в приміщеннях Народного Дому Українсь-кої Громади Сіднею. Гос-подарем 3'їзду був голова Об'єднання Українських Громад НРВ М. Свідерсь-кий.

В програмі 3'їзду були

три добре опрацьовані до-повіді: устаткована голови інж. Ю. Денисенка, заступ-ника і референта зовнішніх зв'язків міра Ю. Менцінсь-кого та референта молоді М. Ткачука.

3'їзд одногослодно обрав на наступну каденцію голо-вою Управи Михайла Мо-равського та всіх членів керівних органів СУОА з листи, предложені Вибор-чій комісії Українською Громадою Вікторією. Новим олідом СУОА став тепер Мельборн.

До складу Управи СУОА увійшов у уступивши голо-ва — інж. Ю. Денисенко, як один із заступників голови.

Пленум Центрального Комітету
УРДП мав наради

Торонто (УРДП). — На-передодні відкриття 9-ї Сесії Української Націо-нальної Ради у п'ятницю, 13-го липня ц.р., тут відбувся Пленум Центрального Ко-мітету УРДП з участю чле-нів керівних органів і акти-ву. На підставі остаточних підсумків кореспондент-ного голосування, що про-ніх звітів представників Номінаційно-виборчої Ко-місії І. Чавро (Великобри-танія), та відкритим голосу-ванням присутніх Пленум обрав Миколу Степаненка головою ЦК УРДП.

Після привітання присут-ніх і вшанування померлих друзів та затвердження по-рядку денного звітів голо-вий секретар Володимир Біліяв. На закінчення свого звіту він відчитав зая-ву про „регістрацію і ста-новлення головного секрета-ря з причин особистого і надзвичайного характеру”. Пленум прийняв цю резо-люцію й висловив щиру по-дяку за пророблену працю. Далі на його ж прохання і пропозицію Пленум пере-дає всі обов'язки М. Степа-ненку.

З черги представники й секретарі крайових коміте-тів (ред. В. Онуферко — Австралія, І. Чавро — Ве-ликобританія, О. Скаба — континентальна Європа, І. Карпачук — Канада, Ф. Фе-доренко й В. Біліяв — ЗСА)

В. Падох загинула у
нещасливому випадку

Ст. Петербург, Фла. — Тут у вівторок, 24-го липня ц.р., загинула у нещасливо-му випадку Володимир Падох, відома учителька, пластова сеньора, активна у громадському житті, се-стра д-ра Ярослава Падох-а.

Покійна жила донедавна в Нью Йорку, де була актив-ним членом Пластової Ст-рини та Товариства Стри-нини, і в тому році переїха-ла на постійно на Флорид-у до місцевості Ст. Петер-бург.

Її вдарив переїжджаючий автомобіль, коли вона сиді-ла на лавочці на автобус-ному перестанку. Подія бу-ла так несподівана та тра-гічна, що про неї подавали місцеві телевізійні станції.

Тіло покійної буде пере-везене до Нью Йорку. Пана-хида має відбутися в п'яти-ницю, а похорон в суботу з церк-ви св. Юра при 7-ї вулиці на український пра-вославний цвинтар св. Анд-рія в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

ХОЧА СССР і ЛІГО сателіти, за вибнятком Румунії, не беруть участі в літніх Олімпійських Ігрищах, щонаймен-ше 53 судді з СССР входять в склад суддівської екіпи. Є теж судді з країн-сателітів СССР. Американські тренери стараються не допустити їх до змагань, в яких беруть участь атлети ЗСА.

Х. ДУАРТЕ ЗУСТРІВСЯ
З ПРЕЗИДЕНТОМ

Президент Х. Дуарте (зліва) в Білому Домі з президентом Р. Регеном.

Вашингтон. — Президент Ель Сальвадор Хозе Напо-леон Дуарте зустрівся у по-неділок, 23-го липня, з президентом Роналдом Ре-геном і представниками Де-мократичної партії в Палаті Репрезентантів — Джімом Райтом, головою демокра-тичної більшості в Палаті. Джейм Віттенном, головою комісії фондів, і Кларен-сом Лонгом, головою під-комісії асигнації фондів для закордонної допомоги.

Закінчивши півгодинну нараду з президентом Р. Регеном в Білому Домі, Х. Дуарте заявив, що прези-дент Реген дивиться на спра-ву допомоги Ель Сальвадо-рові позитивно. Після одно-годинної наради демокра-тичних лідерів Палати з Хо-зе Дуарте, Дж. Райт заявив, що вони готові допомогти Сальвадорському урядові і сприяти демократичним ре-формам в цьому обширі, та-ко ж було б „десираведливо, якби Конгрес відмовився до-помогти Ель Сальвадору після захоплення цієї кра-їни до демократичних ре-форм. З цієї думкою пого-дилися і два інші учасники наради.

Коротке перебування Х. Дуарте в ЗСА, друге від часу виборів його на прези-дента в травні співпало з поновними інтенсивними

заходами президента Р. Ре-гена добитися схвалення Конгресом додаткової до-помоги як економічної, так і військової для Центральної Америки, що включає: 117 мільйонів військової допо-моги і 134 мільйона допо-моги економічної для Ель Сальвадора та 21 мільйон допомоги для нікарагуансь-ких повстанців.

Речники Білого Дому за-явили, що під час нарад президент Ель Сальвадор поінформував Адміністра-цію про перебіг його неда-вній нарад з провідниками європейських країн, як та-кож про внутрішню ситуа-цію в Ель Сальвадорі.

Допомоги Ель Сальвадо-рові запропонували теж пре-зиденти Колумбії, Мексико, Панами, Венесуелі, які на-магаються знайти мирну розв'язку конфлікту в Цен-тральній Америці, що має негативний вплив і створює небезпеку також і для них.

Проте, Х. Дуарте заявив, що він не готовий пере-говорювати з лівими повстан-цями, поки він не забезпе-чить „атмосферу демокра-тії” в своїй країні. Але він висловив готовість пере-говорювати із сандіністським урядом Нікарагуа, якщо цей останній припинить суб-версійні дії комуністичних повстанців в Сальвадорі.

В АМЕРИЦІ

МИНУЛОГО РОКУ американська Академія мистецтв і письменства дала річну нагороду за найкращу повість авторові Денні Сантіаго за його повість з життя мексикансь-ко-американської родини. Але автор досі не відібрив грошової нагороди і тепер підозрюють, що книжку написав Деніел Джеймс, який є чистокровний американець, а прізвище Д. Сантіаго, як автора книжки, як і ціла історія є видуманим. Д. Джеймс є все ще на „чорній листі”, бо в 1951 році доказано, що він є членом Комуністичної партії.

ДОСЛІДИ КОМІСІЇ Палати Репрезентантів ствердили, що готовість американського війська до збройного конфлікту зменшилася помітно і що так як є сьогодні американська армія не могла б встояти нападів со-ветських військ чи іншої збройної сили. Ці закиди опрочкував секретар оборони Каспар Вайнбергер та інші речники Пентагону.

ЧЛЕНИ РЕСПУБЛІКАНСЬКОЇ партії роздумують тепер над тим, в який спосіб зробити свою неадекват-ну Конвенцію більш сенсаційною, що не є легко, бо президент Роналд Реген є вперше від 1956 року кандида-том, який не має у своїй партії опозиції.

ПЕРШЕ ОПИТУВАННЯ публіки після Конвенції Демок-ратичної партії, показало, що число симпатиків Роналда Регена і Волтера Мондейла зрівнялося. Це однак не є дивним після того, як В. Мондейл покинув на свою заступницю Джералдін Ферраро і викликав тим великі симпатії серед жінок навіть республіканських прихиль-ниць.

ДОСЛІДИ АМЕРИКАНСЬКИХ лікарів показують, що діти жінок, які в часі тяжі їли рибу з озера Мішиген, яке було затруєне хемікаліями ПСБ, мають затривожуючі здорові проблеми. На підставі студій опублікованих тепер у медичному журналі діти тих жінок роляться менш з меншими головами та часто реагують ненор-мально, незбалансовано і розвиваються повільно.

СИЛЬНИЙ МОРОЗ, що навістав Флориду в грудні, відіграв тепер дуже від'ємно на збірці цитрин, помаранч і інших овочів, і це не лише в тому році, але в наступних п'ятих роках.

У ПОНЕДІЛОК, 23-го липня, в Квінсі, Н. Й., зустрілись два поїзди компанії Амтрек, при чому одна особа була вбита, а біля 175 поранені. Поїзди зустрілись з невідомою до-сі причин на лінії Нью Йорк-Бостон. Шістьма було, що вони їхали швидкістю тільки 10 миль на годину, хоч прийнята швидкість цих поїздів в цьому місці — 40 миль на годину. Надзвичайно добре справившись пожежна сторожа, поліція і медик, так що до кількох годин всіх поранених доставлено до поблизух шпиталів.

ПРЕЗИДЕНТ НЕ ДУМАЄ
ЗБІЛЬШУВАТИ ПОДАТКІВ

Вашингтон. — У своїй черговій пресовій конферен-ції, що відбулася у вівторок, 24-го липня ц.р., о год. 8-їй вечора, президент Роналд Реген дав безпосередню і ріш-ку відповідь у справі по-датків кандидатів Демок-ратичної партії В. Мондей-лові. Р. Реген заявив, що він не має в плані в ніякому випадку підвищувати по-датки в наступному році, не зважаючи на те, що В. Мон-дейл у своїй передвиборчій кампанії часто порушував справу підвищення подат-ків після виборів і сам ува-жає, що це несправедливо. Також Президент вважає, що тре-ба буде підняти оплати соціального забезпечення з уваги на підвищення коштів щоденного життя навіть в такому випадку, якщо ціни не піднісуться в наступно-му році більше, як на 3 відсотки.

Відповідаючи на запити журналістів, Р. Реген на цій своїй 26-й пресовій конфе-ренції, що її передавали також по радіо і телевізії зупинився в першу чергу на питаннях внутрішньої полі-тики, зокрема тому, що в цій ділянці атакують його тепер кандидати Демок-ратичної партії. Він спокійно реагував також на атаку Джералдін Ферраро, канди-датки на заступницю пре-зидента з демократичного табору; на тему його релі-гійності і на питання жур-налістів, що він про не ду-має. Президент відповів, що „наставляє другу поло-вину обличчя”. Своєю кон-ференцією Р. Реген розпочав атаку на Демократичну партію стверджуючи, що демократи зумисне задер-

жують в Сенаті схвалення шість законів дуже потріб-них, між якими є закон про-ти злочинів, зменшення по-датків для батьків, що пла-тять шкільні оплати в паролі-яльних школах, та дозвіл вживати шкільні залі після закінчення на релігійне навчан-ня. Він також зазначив за-киди Демократичної пар-тії, що його Уряд фаворизує багатих. При цьому він ска-зав, що в демократичному таборі є багато осіб, які готові негайно заплатити 100,000 доларів за привілей зробити собі знімку з В. Мондейлом або Дж. Ферра-ро. Він ствердив також, що більшість датків на Респуб-ліканську партію вноситься нижче 100 доларів, а датки для демократів є куди вищі.

Президент теж з притис-ком підкреслює, що його зменшення податків у 1981 році саме причинилося до поправу фінансового стану країни.

Вкінці Президент заявив, що він не має товмисити викликати іменування Ан-ні М. Барфорд президент-ком М'юродньої комісії для справ охорони довкілля, не дивлячись на те, що Сенат такого бажав.

Відносно запитів про іме-нування Дж. Ферраро кан-дидаткою на віцепрезиден-та Р. Реген відповів, що поставлення жінки на тако-му пості вже давно було потрібне, але він і в дальшо-му вважає, що жінки мо-жуть мати усі пости в полі-тичному житті, якщо вони мають до того відповіди-дані. На думку Президента вибір Дж. Ферраро був лише кон'юнктуральний, а не з уваги на її здібності.

Валовий продукт ЗСА далі зростає

Вашингтон. — Валовий національний продукт ЗСА продовжує свій зріст, а ін-фляція зменшується, — ін-формує Департамент тор-гівлі, що його очолює Мал-колм Болдрідж.

У другому кварталі згід-но зі статистичними дани-ми, „валовий продукт ЗСА зростає на 7,5 відсотка у річному відношенні, у по-рівнянні з 10,1 відсотка у першому кварталі. Такий високий ріст — 10,1 відсо-тка — породив був побою-вання серед економістів і фінансистів, що економіка „спалиться” у тому процесі і викличе інфляцію та ріст відсоткової стопи від пози-чок.

Але, згідно з даними, ці-ни на продукти зросли тіль-ки на 3,2 відсотка у річному відношенні, тобто на 1,2

відсотка менше, як у першо-му кварталі.

Секретар Болдрідж, ко-ментуючи статистичні дані, висловив задоволення з теперішнього стану, але зауважив, що Адміністра-ція все ще незадоволена відносно високими відсо-тками від позичок на морт-гедежі, що у свою чергу спо-вільнює зріст будівельної промисловості.

Речники Демократичної партії ствердили, що стан економіки ЗСА сприяє ви-борам президента Ронал-да Регена і що демократи-чній кандидат Волтер Мон-дейл все ще шукає за „еко-номічною збросю” проти Регена. Останні статистичні дані не сприяють Мондей-лові, — ствердять ці речни-ки.

У СВІТІ

УРЯД СОВЕТСЬКОГО СОЮЗУ повідомив у понеділок, 23-го липня, що він запропону-вав американському урядові видати спільну заяву в справі переговорів про міжпартій-ну зброю, щоб продемонструвати свою готовість для поважних переговорів в цій справі. Речник Білого Дому заявив, що Уряд Роналда Регена задовольнений тим, що Москва прийняла, як він висловився американською версією переговорів, і що зміст такої спільної заяви знаходиться в процесі узгодження. Проте, він додав, що союветське формулювання цієї заяви не цілком сприятливе для Вашингтону.

ІЗ 93 ВІДСОТКІВ підрахованих голосів виборців у Ізраїлі до 24-го липня ц.р. виявилось, що Партія Праці на чолі з Шімоном Перезом придбала дещо більше голосів у виборах до парламенту ніж партія Лікуд, що її очолює прем'єр-міністр Іцак Шамір. Обидві ці партії згубили місця в користь малих лівих і консервативних напрямків партій, що, як виглядає матимуть великий вплив на формування наступного Ізраїльського кабінету.

ЧОТИРИ ПЕКІНСЬКІ ЧАСОПИСИ в Китаї ведуть кампанію за реставрування так званої Великої стіни, головним чином частини її Баладан, 50 миль на північ від Пекіну, місця, що його найчастіше відвідують туристи. Будівництво цієї стіни почалося приблизно 2,500 років з використанням праці рабів. Стіна ця, довжиною понад 1,500 миль, пересікає цілу країну, і будівництво її закінчено в 214 році перед Христом. До речі, американські астронавти звітували, що Велика стіна — це єдиний, зброєний людськими руками об'єкт, який можна бачити з Місяця.

НОВИЙ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР Канади Джан Н. Тирнер понав під гостру критику жіночих груп за те, мовляв, що він поплескав по спині двох жінок. Сталося це минулого четверга, під час кампанії для загальних виборів 4-го вересня ц.р., коли Тирнер поплескав по спині заступницю голови його квебекської передвиборчої кампанії Лізу Трамбулей, яка заарегувала на не досить добродушно. Інша ж жінка, голова Ліберальної партії, Іона Кампаньола на таке ж поплескування відповіла тим, що поплескала у відповідь Дж. Тирнера. Відбувалося це під час телевізійної передачі. Гостріше заарегували різні жіночі групи. В телеграмі до прем'єр-міністра одна з груп вимагала, щоб Тирнер публічно вибачився за поплескування по спині жінок.

СВОБОДА

Український щоденник

FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346

Jersey City, N.J. 07303

Корисна праця

Не один раз пишемо і хвилюємося тим, що в нашій українській спільноті ми більше готові на крилаті слова, як корисні діла. От хоча б, коли спідкуємо за резолюціями різних з'їздів, зібрань, конвенцій, то завважуємо скільки у них буває голословних, а як мало конкретних проєктів і завдань. А однак, це не — правило і не можна генералізувати, що такий стан існує в кожній ділянці нашого суспільного життя.

Є цілий ряд акцій, що проходять, здавалося б, непомітно і без широкого розголосу чи реклами, а вони гідні особливого відзначення і похвали. Це ті діла, що залишаються незатерті, незнищені, що стають нашою найкращою візитівкою перед чужими і найкращим доказом сили української групи у вільному світі.

Одним із таких діл, які хочеться відмітити, є архів фотографій з життя українських громад в Америці, що виставлений тепер як останній із починів Українського Музею в Нью Йорку. Ця історія української імміграції в ЗСА в світлинах — це величезний архіварний матеріал, якого — в міру потреби — можна буде черпати, на якому можуть молоді покоління вчитися про вклад нашої громади у життя цієї країни, яка стала їм другою батьківщиною. У сотнях світлин, що їх відповідно поділено і упорядковано, можна знайти віддзеркалення життя кількох поколінь українців, починаючи від пенсильванських вуглекопів із кінця минулого сторіччя, до збірної великої маніфестації у 50-річчя Великого голоду в Україні, що відбулася минулого року у Вашингтоні. Там, і докази розцвіту культурного життя американських українців, знову від перших хорів ще із 1890 року до вистав Театру-Студії у Нью Йорку під керівництвом наших артистів з України.

Муравлина праця зібрати і упорядкувати цю збірку світлин та документів — це збирне зусилля молодих фахових сил Українського Музею, які не стоять на видних місцях у нашій громаді, але які розуміють важливість документації історії нашого народу і конечність її забезпечити для майбутнього. Однак їхня праця не дала б успіху, якщо б цьому не допомогло розуміння нашої громади, що так живо відгукнулася, пересилаючи до збірки свої цінні родинні знімки та інші пам'ятки потрібні для утравлення цього відтинка історії нашого народу.

У травні ц.р. виставку святочно відкрито при співучасті численних глядачів а в тому американських українців третього покоління, які може найбільше причинилися своїми дарами, щоб поповнити збірку. В пресі появились звіт повідомлення, поміщено декілька світлин. Тепер готовий вже до випуску великий каталог із статтю д-ра Митрохана Куропаса про історію української імміграції в Америці і збереження культурної спадщини. Але все це лише спокійне ствердження фактів, без патетичних слів, закликів чи звернень.

А тим часом завершення цього діла — це велике досягнення для нашої спільноти, яке вимагає того, щоб ціла громада про нього знала, ним гордилася і віддала належне признание тим, які його завершили.

Проф. Петро Потічний

ЗУСТРІЧ ІЗ ШЕВЧЕНКОМ У КИТАЇ

II.

Вступна стаття, написана Ге Баошюаном, займає 29 сторінок. У ній згадуються перші переклади Шевченка китайською мовою. Автор знайомить читача з поетом, його творчістю. Називає його пробудителем і борцем за національне і соціальне визволення свого народу, якого твори — «Література і мистецтво — стали дорогоцінним спадщиною не тільки для українського народу... але й для культури цілого світу». За нею слідує автобіографія Шевченка з «Київської Старини» (с. 11, 1885), та друга написана П. Кулішем з «Народного Читання» (с. 2, 1860), разом, ще інших, 14 сторінок, теж перекладених Ге Баошюаном, та прикрашених трьома автопортретами поета. Там ілюстрований автографом, «Заповіт» та 15-ма картинками українських мистців узятих з українського видання 1963 року. Цікаво взяти, які саме вірші Шевченка поміщено в томі і хто робив окремі переклади. Ге Баошюан з українським виданням в руках терпеливо подає назви окремих творів та імена перекладачів. Це довга процедура і вибацяє перед ним, але серед українців мало хто знає китайську мову, а точний зміст тому треба знати. Всіх перекладачів — чотири: сам Ге Баошюан (Г); Джан Тесюан (Д); Менг Гайм (М); та Жон Женьжонг (Ж). Професор Ге написав вступ і післяслово та переклав 26 віршів Шевченка. Джан переклав — 30 віршів; Менг — 21, а Жон — поему, «Гайдамаки».

Для легшої орієнтації читача подасмо порядкове число вірша, назву вірша, першу букву прізвища перекладача та сторінки в томі: 1. Причинна (Г), 1-10; 2. Думка (Г), 11-12; 3. Думка (Г), 16-17; 5. Думка (Г), 18-19; 6. Катерина (Г), 20-51; 7. Тарасова ніч (М), 52-58; 8. Думи, мої, думи мої (Г), 59-64; 9. Перебендя (Г), 65-69; 10. Тополя (Г), 70-79; 11. До Основ'яненка (М), 80-84; 12. Іван Підкова (Г), 85-88; 13. Н.Маркевичу (Г), 89-90; 14.

ПІТАННЯ: Скажіть, чому і під яким гаслом влаштується концерт і які наслідки ви сподіваєтесь ним досягнути?

ВІДПОВІДЬ: Як вже відомо з преси, Крайовий Громадський Комітет Всеукраїнського Протесту проти російського вторгнення у 20-річчя побудови пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашингтоні був створений для того, про що ясно говорять його назва, — щоб масово заперестувати проти вбивчої русифікації України, сказати світові про нищення культури і народу, про його віками планоносивні розстріли Церкви і про нашу боротьбу за саме існування в цьому світі. Одночасно, як представники великої і культурної нації, ми мусимо гідно відзначити 20-ти річний ювілей побудови пам'ятника нашому Пророкові, великому Тарасові в столиці вільного світу. Концерт, який відбуватиметься під гаслом «Музичний трибунал українській культурі» є невідомою ланкою нашої суцільної політичної акції у Вашингтоні 16-го вересня, її завершенням. Ми хочемо нам показати впливовому американському слухачеві високу, вікову культуру нашого народу, яку окупант України хоче знищити. Звичайно, ми намагатимемося зробити все можливе, щоб цей концерт був на якнайвищому рівні, щоб не тільки отримати за показ нашої культури високі оцінки столичної преси, але і щоб дати велике почуття гордості всім за немирну культуру нашого великого народу.

П.: Тому, що про концерт покищо мало було сказано в пресі, ходять настрії чутки в диспосі, що він буде повторенням минулорічного концерту-меморіалу, який влаштували 2-го жовтня 1983 року, і тому, мовляв, наші люди масово не придуть до Вашингтону

Зимом і осінню зустрічаються наші люди на різних конвенціях, нарадах, зборах. Ведуть там гарячі дискусії, часом посередяться між собою так далеко, що розходяться іншими шляхами, то знову створюють атмосферу компромісу, співпраці і взаємопрощення різних «гріхів». Такі зустрічі наша пам'ять знає чимало, навіть із останніх кількох років.

Літні місяці пригашують між нами гарячу атмосферу і ми зустрічаємося на різних фестивалях, пікніках. Тут вступ є вільний для кожного з нас, якщо очевидно купимо потрібні квитки. Є тут різні танцювальні, співочі, спортивні ансамблі. Часом закрядеться якась і політична програма, але в основному переживаємо тут вільний або менш мірі різні емоції, хвилини приємності із вступів згаданих ансамблів, іноді вони є часом такі сильні, такі незабутні, що спомин про них залишається навіть на довгий час, доки ті враження не закрийє нова, ще більше

Гайдамаки (Ж), 91-201; 15. Гамалія (М), 201-210; 16. Розрита могила (Г), 211-213; 17. Сон (Д), 214-238; 18. Гоголю (Г), 239-240; 19. Єретик (М), 241-257; 20. Наймичка (М), 258-281; 21. Кавказ (Д), 282-290; 22. Холодий Яр (М), 291-294; 23. Минають дні, минають ночі (Г), 295-296; 24. Три літа (Г), 297-301; 25. Заповіт (Г), 302-303; 26. Лілея (М), 304-307; 27. Мені однаково чи буду (Д), 308-309; 28. Ой три шляхи широкі (Д), 310-311; 29. Садок вишневий (Д), 312; 30. Чи ми ще зійдемося знову (Д), 313; 31. Думи мої, мої єдині (Г), 314-315; 32. Сонце заходить (Д), 316; 33. Мені тринадцятий минуло (Д), 317-319; 34. Сон-гори мої високі (Д), 320-327; 35. Одуми мої, о славо злая (Г), 328-329; 36. Полякам (Д), 330-331; 37. А. О. Козачковському (М), 332-338; 38. А нумо знову віршувати (Д), 339-340; 39. Ой гляну я подивлюся (Д), 341; 40. Та не дай Господи нікому (Д), 342; 41. Мов за подушечку (Д), 343; 42. І небо не вміє, і заспані хвилі (Г), 344; 43. І виріє я на чужині (Д), 345-347; 44. Не для людей тіє слави (Г), 348-349; 45. Ізза гою сонце сходить (М), 350-351; 46. Ой лалі, лолі, моє дитино (М), 352-353; 47. Чума (М), 354-356; 48. Ізнов мені не привезла (Д), 357-358; 49. Неначе степом чумак (М), 359; 50. За сонцем хмаронька пливе (М), 360-361; 51. Заросли шляхи тернами (Д), 362-363; 52. І золотий і дорогий (Д), 364-365; 53. Ми в купочці колись росли (Д), 366-368; 54. Готова парус розпустили (М), 369-371; 55. Лічу в неволі дні і ночі (Д), 370-373; 56. Лічу в неволі дні і ночі і лік забуваю (Д), 374-375; 57. Ми заспівали розійшлися (М), 376; 58. Як би ви знали панічі (Д), 377-380; 59. Мій Боже милий, знову лихо! (Г), 381; 60. Доля (Д), 382; 61. Муза (Д), 383-384; 62. Слава (Д), 385-386; 63. Сон — Марку Вовчу (Г), 387-388; 64. Я не нещадно, ніркою (Г), 389-390; 65. Марку Вовчу (Г), 391-392; 66. Сестрі (Д), 393-394; 67. Колись дурною головою (М), 395; 68. Осінь (Д), 396-399; 69. Колись то ще, воє время оно (Д), 400-401; 70. Над Дніпровим сагою (Д), 402-403; 71. І Ахмед і Галілей (М), 404; 72. Не нарікаю я на Бога (Г), 405-406; 73. Саул (Д), 407-411; 74. Хоча лежачого не віють (М), 412; 75. І тут, і всюди-скрізь поганю (М), 413; 76. О люди! Люди небораки (Г), 414-415; 77. І десь іде, і ніч іде (Г), 416; 78. Тече вода з-під явора (М), 417-418; 79. Якось то йдучи уночі понад Невом (Д), 419-420; 80. Чи не покинуть нам небого (Д), 421-422.

НАШ ДЕНЬ У ВАШІНГТОНІ

(Інтерв'ю редакції «Свободи» з Юрієм Повстенком, організатором концерту в Мистецькому центрі ім. Кеннеді у Вашингтоні 16-го вересня 1984 року).

16-го вересня. Що ви можете сказати на цю тему?

В.: Так, я чув про такі чутки. Їх розповсюджують, якщо можливо так сказати, деякі з наших «професійних песимістів», які, до речі, перші замовляли квитки на концерт. І потім буквально літають у хмарах радості і гордості, що вони були на ньому присутні. Ясно, що це неправда. В першу чергу тому, що ми зобов'язані поширити, якщо можливо так висловитись, діпазон виконуваних в столиці нашої країни творів української музики. Отже, цей концерт 16-го вересня, як і минулого року, матиме більшість прем'єрних творів не тільки у Вашингтоні, але і у ЗСА, деякі можливо будуть світовими прем'єрами з другого боку, хоч це і не відноситься до вашого питання: концерт 2-го жовтня 83-го не діяв лише на страху в тому, що більшість присутніх, викликав п'ять стоячих овацій, нечувано для Вашингтону, і викликав прекрасні рецензії усіх столичних газет і журналів. У нормальних умовах такий концерт треба було б повторити в інших містах ЗСА. Але то ми, що ми не живемо в нормальних умовах (нам треба їх вибороти, створити), цей новий концерт матиме зовсім нову програму. Звичайно, за винятком державних славнів ЗСА і України.

П.: Хто, які ансамблі, оркестри, хори і солісти будуть виконавцями цього концерту 16-го вересня?

В.: У концерті братимуть участь славновісні солісти Рената Бабака, Андрій Добрянський, відомий хор «Думка» під керівництвом динамічного і дуже професійного диригента Семена Кіриного та повна симфонічна оркестра Файр-

факсу, 116 інструментів, під керівництвом дуже талановитого, вже добре відомого нам диригента Вілліама Гадсона, великого знавця і виконавця української музики і великого приятеля українців в обох — політичному і культурному розумінні.

П.: Вибачте за можливі нескромне питання. Але я певен, дехто з наших читачів запитався: чому в концерті цього року беруть участь ті самі сили, що і минулого року?

В.: Тут можна дуже просто відповісти. Нам треба колективну уже добре зарекомендовану команду. Їхня наполеглива, завзята праця, тренаж — по вольоту, безкомпромисно, довгі репетиції, гармонічне удосконалення вже досягнутого. До максимуму їхнього потенціалу. Крім всього, саме ці виконавці, особливо Бабака, вже не раз пробили товстий лід преси столиці своїм мистецтвом. Також, з огляду на створення Крайового Комітету з великим запізненням, а часу у нас, як ви самі бачите, залишилося мало, зараз не час на експерименти і дебюти. Крім всього, у всьому концерті від початку до кінця братиме участь симфонічна оркестра — без неї нічий виступ не буде. Отже справа пов'язана також і оркеструванням творів, багатьма репетиціями з оркестром і тому вся продукція концерту мусить бути дуже компактною.

П.: Минулого року 2-го жовтня, у Вашингтоні було, за звітими різної преси від 8,000 до 20,000 українців. Скільки людей було, на ваш думку, у Вашингтоні, і скільки людей за браком квитків не поїхали на концерт до Кеннеді Центру?

В.: Добре питання. Я думаю, що у Вашингтоні було тоді 12-15,000 наших людей. Щонайменше 1,500 не поїхали на концерт за браком квитків — зала була переповнена. Тому цього року я рекомендую всім бажаним замовляти квитки далеко заздалегідь, п'янувати автобуси зі своїх міст також заздалегідь. І нехай ми цим разом дійсно матимемо 20,000 наших людей у Вашингтоні, 30 і 40, навіть 50,000. В кількості — сила. Нехай ми масово станемо в обороні нашої матері України і її народу та його немирущої культурі. Нехай ми покажемо наш великий, міцно затиснений політичний кулак, одного народу, однієї культури і однієї нашої мети — створення соборної демократичної української держави. На таку акцію вже давно чекає наша Україна.

П.: Останнє питання до вас, пане Повстенку, — ми певні, що цим цікавитимуться наші читачі: до якої партії чи середовища ви належите і кого ви представляєте?

В.: Нікого я не представляю і ні до якої партії чи середовища не належу. У мене є одна «партія» — українська справа. І я працюю там усіма, що працює у цьому напрямку. Я є член Екзекутиви УАКР від культурних справ. Як є мого «становища» чи «позиції» у Крайовому Комітеті Всеукраїнського Протесту проти російського вторгнення — я не знаю і ніколи цим не цікавився. Я працюю з комітетом і для Комітету, а хочу, щоб політична присутність українців ЗСА була добре зафіксована у Вашингтоні і я є вільний матеріальний, що вона дала мені можливість бути маленьким гвинтиком у великій складній машині нашої боротьби за наше існування. Я хочу виконати моє завдання до максимуму моїх талантів і можливостей — ніяких інших амбіцій я не маю.

П.: «Посвячені» до цього українського фестивалю є ще один фестиваль, в програмі якого є теж подібні пісні. Співають «Коломийки», як теж карпатські пісні, але формально — це пікнік-фестиваль, що його влаштовують наші карпатськ-руси. Мимохідно насувається думка, чому ж би нам не попросити їхніх ансамблів на українські фестивалі, а тоді можуть карпатськ-руси попросити на свої виступи українські ансамблі: одним словом ми можемо побити окремі фестивалі, але водночас ми повинні спільно покласти свої мистецькі досягнення, любуватися талантами наших людей, не дивлячись на те, що одні називаються русини, а інші — українці.

Автор цих рядків, намагаючись довести до зближення цих двох громад, запропонував між іншим, зrealізування таких спільних виступів на фестивалі, і в основному ніхто такої ідеї і не висловив.

П.: Професор Ге знає, любить і шанує українську літературу. Поізнайомлений він теж із Україною. Побував у Києві, знає добре Львів, знайомий з багатьма письменниками і культурними діячами України — з деякими навіть співпрацював в минулому. Останній раз був у Москві в 1982 році на з'їзді перекладачів російської літератури, але на Україну поїхати не пощастило.

Чув теж дещо і про українську еміграцію. Розпитував про видавництво «На Гори» яке перше видало твори Лусія українською мовою. Цікавиться культурним розвитком українських скупчень у світі, канадським інститутом українських студій, Гарвардським Інститутом, Енциклопедією, Науковим Товариством Шевченка. Цього останнього, на руки д-ра Ярослава Падюха, передав примірник «Кобзаря» з дедикацією в такому звучанні: «Обществу имени Тараса Шевченка на добрую память и на суворую критику, от Ге Баошюана».

І якже радів він новинкою про те, що в Макмастерському університеті спільно з китайськими вченими розпочато працю над українсько-китайським словником (30,000 слів). На його думку, цей піонерський почин допоможе в популяризації української культури, яка своїми питомими й істинностями близька китайським читачеві. (Тут варто згадати, що цим ділом помагає українська громадська група та потрібно далеко більшої допомоги від української громади. Головою проєкту словника став викладач Гейлтондженського університету в Харбіні проф. Ченг Шупу).

Ге Баошюан є за тим щоб розвивати наукові зв'язки — він за обмінним думом, ідей, поглядів. Це цього року в серпні, він подорожуватиме до Франції, де в Паризькому університеті для нього готують почесні. Даю йому адреси НТШ в Сарселі та УВУ в Мюнхені. Не шкодило б нашим європейським колегам ближче поцікавитись його визитою та поізнайомленням з ним. Бож політичні погляди людини одне діло, а друге його заслуги для української культури. Це він дав Шевченку великому китайському народові, відкрив очі на Івана Франка, Лесю Українку, Василя Стефаника. Поклін йому за це і велика шана. Очевидно останнє слово в оцінці цього видання і «сурова критика» належить професійним шевченкознавцям, а не принагідним міркуванням вандрующего політолога.

думаю, що у Вашингтоні було тоді 12-15,000 наших людей. Щонайменше 1,500 не поїхали на концерт за браком квитків — зала була переповнена. Тому цього року я рекомендую всім бажаним замовляти квитки далеко заздалегідь, п'янувати автобуси зі своїх міст також заздалегідь. І нехай ми цим разом дійсно матимемо 20,000 наших людей у Вашингтоні, 30 і 40, навіть 50,000. В кількості — сила. Нехай ми масово станемо в обороні нашої матері України і її народу та його немирущої культурі. Нехай ми покажемо наш великий, міцно затиснений політичний кулак, одного народу, однієї культури і однієї нашої мети — створення соборної демократичної української держави. На таку акцію вже давно чекає наша Україна.

П.: Останнє питання до вас, пане Повстенку, — ми певні, що цим цікавитимуться наші читачі: до якої партії чи середовища ви належите і кого ви представляєте?

В.: Нікого я не представляю і ні до якої партії чи середовища не належу. У мене є одна «партія» — українська справа. І я працюю там усіма, що працює у цьому напрямку. Я є член Екзекутиви УАКР від культурних справ. Як є мого «становища» чи «позиції» у Крайовому Комітеті Всеукраїнського Протесту проти російського вторгнення — я не знаю і ніколи цим не цікавився. Я працюю з комітетом і для Комітету, а хочу, щоб політична присутність українців ЗСА була добре зафіксована у Вашингтоні і я є вільний матеріальний, що вона дала мені можливість бути маленьким гвинтиком у великій складній машині нашої боротьби за наше існування. Я хочу виконати моє завдання до максимуму моїх талантів і можливостей — ніяких інших амбіцій я не маю.

П.: «Посвячені» до цього українського фестивалю є ще один фестиваль, в програмі якого є теж подібні пісні. Співають «Коломийки», як теж карпатські пісні, але формально — це пікнік-фестиваль, що його влаштовують наші карпатськ-руси. Мимохідно насувається думка, чому ж би нам не попросити їхніх ансамблів на українські фестивалі, а тоді можуть карпатськ-руси попросити на свої виступи українські ансамблі: одним словом ми можемо побити окремі фестивалі, але водночас ми повинні спільно покласти свої мистецькі досягнення, любуватися талантами наших людей, не дивлячись на те, що одні називаються русини, а інші — українці.

Автор цих рядків, намагаючись довести до зближення цих двох громад, запропонував між іншим, зrealізування таких спільних виступів на фестивалі, і в основному ніхто такої ідеї і не висловив.

П.: Професор Ге знає, любить і шанує українську літературу. Поізнайомлений він теж із Україною. Побував у Києві, знає добре Львів, знайомий з багатьма письменниками і культурними діячами України — з деякими навіть співпрацював в минулому. Останній раз був у Москві в 1982 році на з'їзді перекладачів російської літератури, але на Україну поїхати не пощастило.

Чув теж дещо і про українську еміграцію. Розпитував про видавництво «На Гори» яке перше видало твори Лусія українською мовою. Цікавиться культурним розвитком українських скупчень у світі, канадським інститутом українських студій, Гарвардським Інститутом, Енциклопедією, Науковим Товариством Шевченка. Цього останнього, на руки д-ра Ярослава Падюха, передав примірник «Кобзаря» з дедикацією в такому звучанні: «Обществу имени Тараса Шевченка на добрую память и на суворую критику, от Ге Баошюана».

І якже радів він новинкою про те, що в Макмастерському університеті спільно з китайськими вченими розпочато працю над українсько-китайським словником (30,000 слів). На його думку, цей піонерський почин допоможе в популяризації української культури, яка своїми питомими й істинностями близька китайським читачеві. (Тут варто згадати, що цим ділом помагає українська громадська група та потрібно далеко більшої допомоги від української громади. Головою проєкту словника став викладач Гейлтондженського університету в Харбіні проф. Ченг Шупу).

Богдан Остап'юк

Збережимо спадщину та світлу пам'ять УСС-ів

У моїй статті: «Напередодні золотого ювілею УСС-ів» («Свобода» ч. 191 з 8-го жовтня 1963) подав я деякі пропозиції у справі збирання та збереження цінних пам'яток наших славних УСС-ів. Як відомо, всі пам'ятки наших військових формацій та архівів зберігали ми спершу у Львові, та в інших містах, а згодом перевезли їх до Праги, де в 1925 році основано Музей Визвольної Борби України. На жаль, будинок цього Музею був частинно знищений воєнними діями в 1945 році. Частину музею перенесли чехи до свого музею, а решту загарили більшовики, і все це пропало. Тому нашим обов'язком на нових місцях поселення у вільному світі, є зібрати та зберегти, зокрема цінні пам'ятки УСС-ів у військовому архіві ОБВУ, чи в іншому музеї для сучасних і

майбутніх поколінь. Я повторюю деякі точки з тієї давньої статті, які ще не втратили своєї вартості. У першу чергу нам треба зберегти такі цінні місячники як «Літопис Червоної Калини», «Шляхи», календарі «Червоної Калини», видання «Союзу Визволені України» у Відні, стрілецькі співи, включно із «Сурмою» (Хоч д-р Ігор Сосновський видав в 1977 році повний збірник пісень Романа Купчинського, але пісні Гайворонського, Леопа Лепого та інших залишилися у «Сурмі»). (До цієї спадщини належать також цінні картини наших стрілецьких майстрів: Івана Іванця, Юліана Бушманюка, Осипа Куриласа, карикатуристи В. Ореховського, баталіста В. Перфещького та інших. Здоровий стрілецький гу-

(Продовження на ст. 6)

Іванна Савицька

Віч-на-віч із торнадо

Ось тут, перед вами біле, широке просторядло (гейбі экран), на якому побачите кількадесят картин, що будуть рухатись, оживати, й шезати. Замість озвучення — слухайте розповідь очевидця, що є частково людського життя, якому жимерна доля не щадила «життєвого торнадо».

Очевидець розказує: — Починаємо із стейту Аркансо, куди еміграційна хвиля кинула мене молодого поставити на сильні ноги запусну, загнаною фермою. Даремні сподівання! Ось тут два віслючки тягнуть малий плужок, а я, спершись на нього, волічуся за плугом, що танцює якесь викрутаси на лісовому узбіччі. Тут мають згодом виродитись зелені, смачні огірочки. Чи не фільмова фантазія?

Орач з мене непутний, нікудишний. Віслючки розумні, раз-у-раз пристають спочивати, а погонич із ними. Під лісом — ніже душі. На просторій луці пасеться шістьдесят корів, і чорний собака з ними. Фермерська хата із самітним, хворим господарем — трохи далеко, а моя «халабудра», яку звуть куриком — ще далі. У мене ні радіо, ні телевізора в хаті, газети приходять рідко. Свічу нафтовою лампою. Ментальність мого господаря на запусненні фермі, відбитий зовсім від світу, дедалі зливається з ментальністю моїх віслючків. Я бунтуюся, я сную плян рятунку з тієї страшної пастки...

І нагло, перша зустріч з торнадо!

Жарке полудне в Аркансо. Сутеніє, і дикий вітер усміхніє із зливним дощем віщують лихо. Корівки інстинктивно збиваються біля дерев (рогами одні до одних). Вітер змагається, лютиться, сердиться, коїть похолод гниль. Сичать скажено галочка, кидаються стрілами в опорожнілі крішки. Мої віслючки дрижать, хочуть тікати, і я дарую їм волю, а сам ніби біжу — борючись з вітрами й зі страшною потворою, що заступила півнеба і силпе гарячим дощем.

Я ледачу у розкопанний рів, падаю у воді, а бій за моє життя проходить десь там горою, безпошидний, жорстокий бій. Сиплється — труситься глина, летить каміння, а чорні хмари схожі на олів'яну перину обгортають мене шолом, наче якийсь дауш.

А потім тиша, — і я, ледве живий шкандибаю — волічуся додому. І тут жаліва картина. Торнадо поїхало кудись мій курник халабудра і забрало весь мій масток — діпівський, дерев'яний куферок.

Але час летить. Навіть у Китаї. Ще стільки питань, думок, запитів. Залишимо їх хіба до іншого разу. Пропонуємо підвезти гостя. Ні, він живе осьде, чий, а зрештою надворі гарно і варто пройтись. Прощаємося, і висока похила постає поволі зникає серед повної гармонії гамірної вулиці. Стою ще хвилину й дивлюся йому в слід. Цей день залишився пропам'ятним для мене і одним із найкращих моїх уродивих днів у моєму житті.

Кінець

ТРИБУНА У. Н. СОЮЗУ

6

ЧЕРВЕНЬ

1984

Члени „Клубу Відданих Союзівців“

Почавши від 1983 року, в кожній „Трибуні УНСоюзу“ подаємо список разом із фотографіями членів „Клубу Відданих Союзівців“. До згаданого клубу належать ті союзівці, що, почавши від січня н.р., вже придбали від 5-ти до 9-ти нових членів. Були такі союзівці, що вже в перших місяцях року придбали таке число нових членів, а інші не мали щастя і придбали по одному членові в місяці. Коли вони дійдуть до „п'ятки“ нових членів, тоді згадуємо про них на сторінках „Трибуни УНСоюзу“.

Сьогодні з приємністю

подаємо список і поміщуємо фотографії тих союзівців, що в першому півріччі ювілейного року Батька Союзу придбали від 5-ти до 9-ти нових членів і висловлюємо їм нашу щиру подяку та бажаємо далішніх організаційних успіхів. Слід згадати, що, придбавши 10 нових членів, союзівці стають членами „Клубу Будівничих УНСоюзу“, а придбавши 25 й більше нових членів, належать до престижного клубу „Клубу Заслужених Союзівців“. Всім згаданим у цьому списку бажаємо стати членами „Клубу Заслужених Союзівців“.

ВІДДІЛОВІ УРЯДОВЦІ УНСОЮЗУ, ЯКІ ВІД СІЧНЯ ДО 30-ГО ЧЕРВНЯ 1984 РОКУ ПРИСЛАНІ ВІД 5-ТИ ДО 9-ТИ НОВИХ ЧЛЕНІВ

13 Павло Шевчук — 8

403 Марія Нечай — 8

51 Михайло Ольшанський — 7

173 Петро Щерба — 7

307 Дмитро Галонька — 7

125 Гільберта Пашен — 6

317 Микола Велич — 6

55 Адам Цідин — 5

27 Роман Лапчик — 5

76 Юлія Демчук — 5

133 Ярослав Лєськів — 5

153 Іван Скіра — 5

170 Володимир Білик — 5

200 Іван Пригода — 5

285 Олександра Скібіцький — 5

Знімки не прислали:

340 Євген Макар — 7 членів
450 Евстахія Мілянчик — 7 членів
106 мгр Володимир Нечай — 5 членів
113 Франко Коземчак — 5 членів
266 Володимир Варшона — 5 членів
330 Ярослав Мартинюк — 5 членів

75-ліття Братства св. Йосафата 217-го Відділу УНС в Рочестері

75-ЛІТТЯ 217 ВІДДІЛУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ІМ. СВЯТОГО ЙОСАФАТА

Президіальний стіл під час бенкету 217-го Відділу УНС в Рочестері.

У суботу, 2-го червня н.р., зібралася українська громада в Рочестері, Н.Й., щоб відзначити найстаршу організацію, яка дала зародок українській католицькій церкві, і щодому українському життю Рочестеру. Це була горстка людей, 10 чоловіків і 6 жінок, які тужили за своїм рідним, за своєю Церквою і всупереч тяжким обставинам у новому світі, вони взялися за організацію своєї громади. В жовтні 1908 року отець В. Петрівський організував Братство св. Йосафата, як Відділ Українського Народного Союзу. Першим президентом Відділу був Іван Швейц, секретарем — Іван Івашкевич, а касиром — Василь Луцишин. За всі роки 306 членів відійшло у вічність.

Тепер Відділ нараховує 234 дорослих членів і 92 дітей. Микола Мурашко, член 217 Відділу, був вибраний на головування президента УНС і займав цей пост на протязі 12 років.

В залі школи св. Йосафата відсвятковано цей ювілей із врочистою частиною, вечерею і забавою. Свято відкрив фінансовий секретар Відділу Стефан Приймак. Піаністка Анна Сорохтей відіграла американський і український гімни. Ведучий програмою мгр Мирон Руснак представив гостей за головним столом: отців парохів чотирьох церков, головного президента УНС Союзу д-ра Івана Фліса, отців-сестринок церкви св. Йосафата, сестру Теодору, учительку школи св. Йосафата, почесного президента Відділу Константина Шевчука, заступника голови Окружного Комітету УНС Петра Дзюбу, президента Відділу Стефана Васюка і секретаря Відділу Дмитра Пристаю. Служило представлення осіб, які репрезентували 48 організацій, і відчитано писемні привітання.

Слід підкреслити, що це був вечір особливої ваги, бо ця перша організація на терені Рочестеру притягнула всіх українців, без огляду на релігійні чи політичні переконання. Це був вечір чудової єдності в ро-

(Продовження на ст. 4)

40 СЕКРЕТАРІВ І ІНШИХ ВІДДІЛОВИХ УРЯДОВЦІВ УНСОЮЗУ ЗАКІНЧИЛИ ВИШКІЛЬНИЙ КУРС НА СОЮЗІВЦІ

Джерзі Сіті, Н.Дж. (с.г.) — Америка сьогодні, як і в минулому, залишається країною необмежених можливостей успіху в продажі життєвого забезпечення, з тією тільки різницею, що сьогодні для використання цих можливостей треба мати відповідний вишкіл.

Виходячи з таких міркувань, Головна Канцелярія УНСоюзу, приготувалася організувати курс на біжучий рік, намітила відбуття центрального секретарсько-організаційного курсу на Союзівців. Згідно з тим планом, курс, в якому взяло участь 40 осіб, відбувся в дні від неділі 17-го до п'ятниці, 22-го червня н.р.

Як уже „Свобода“ інформувала, офіційно курс відкрив в неділю ввечері, 17-го червня, головний секретар Володимир Сохан, який привітав всіх присутніх в імені Екзекутивного Комітету УНСоюзу; згадав коротко про початки Союзу, а відтак даліше ведення курсом передав головному організаторові Степанові Гавриш, який, як керівник курсу, з'ясував тіжневу програму. Відтак представив всіх курсантів, щоб себе запізнали, а після управління Союзівки Іван Рабкевич коротко поінформував присутніх про їхнє перебування на Союзівці. Також під час першої зустрічі курсанти за традицією вибрали свою „самоуправу“, яку очолив, як староста Микола Березук, секретар 454-го Відділу в Сейнт Катерині, Канада. До управи ще входили Наталя Шуя, секретарка 452 Відділу в Геммонді, Інд., Зеновія Зарицька, секретарка 427-го Відділу в Юніондейлі, Н.Й., Тимко Бутрей, голова Округу Твердог Вугілля — Шамокін, і секретар 164-го Відділу в Бервіку, Па., та Юрій Поліняк, секретар 1-го Відділу в Шамокіні, Па.

Програма курсу складалася з 27-ох лекцій, які тривали по 40 хвилин. Після кожної лекції курсанти ставили запити, на які отримували вичерпні відповіді від викладачів. Викладачі-лекції почалися в понеділок, 18-го червня, о год. 9-й ранку. Їх введено двома мовами, українською і англійською, і тим самим учасники були поділені на дві групи. В цілі курсу чергувалися лекції головного секретаря В. Сохана, який відповідав за програму вишколу в рекордних справах і мав сім лекцій (Основні життєві потреби, асексуальна математика, Зворотні вартості забезпечення, Грамоти, Оформлення нових членів, Обчислення вклада забезпечення, Безпечення, Договір і як його читати, Зміни в грамотах, Місячні звітування секретарів, Наші плани на майбутнє, Загальні справи Рекордового Відділу), головного касира Уляни Дячук, яка відповідала за програму в фінансових справах і дала п'ять лекцій (Виплати для членів, спадкоємців, секретарів — організаторів, Місячні розрахунки з фінансовим Відділом, Економічний ріст УНСоюзу і його сучасний стан, Український Народний Союз — фінансова база і Загальні справи Фінансового Відділу), головного організатора С. Гавриша, відповідальну за організаційну діяльність, який дав сім лекцій (Значення вишколу для секретарів — організаторів, Наш Товар — ролі забезпечення і їх добір, Наш Товар — 2, Організація членської кампанії, Як користуватися книжкою вклада, Відвідини проспектів, Коли були невдачі при відвідинях проспектів, де шукати проспектів, підсумки з відбуття курсу і даліше планування). Також на лектора був запрошений фахівець забезпечення в комерційних компаніях мгр Ігор Гронь, який є віцепрезидентом асексуальної компанії „СІП-НА“. Гість, якого представив курсантам В. Сохан, дав чотири лекції, а саме: Техніка продажу забезпечення, Найчастіші запити проти життєвого забезпечення і як на них відповідати, Життєве забезпечення в комерційних і братських установах і скільки потрібно мати життєвого забезпечення. Всі згадані лекції були вилізовані українською мовою, а для англомовних

Учасники курсу на Союзівці.

курсантів англійською.

Згідно з наміченою програмою курсу, в середу, 20-го червня, всі курсанти разом з родинами (понад 40 осіб) відіхали винаймленим автобусом до Джерзі Сіті оглянути приміщення Головної Канцелярії УНСоюзу і видавництва „Свобода“ та ближче познайомитися з загальною працею Союзу. Прибувши до Союзівки Будівлі, не гаючи часу, курсанти, поділяючись на групи, в супроводі членів екзекутиви знайомилися з працею поодиноких відділів. При тому курсанти оглянули приміщення редакцій союзівських видань („Свобода“, „Тижневик“ і „Веселка“), де головний редактор щоденника Зенов Снілик познайомив їх з процесом друкарської праці на модерних компютерах, на яких готуються матеріали до друку союзівських видань. Після всіх курсантів вдалися на дах будівлі, звідки мали нагоду оглянути сусідній Нью Йорк, віддалений від приміщення УНС рікою Гадсон.

Після того, „біганини“ курсанти повернулися на залу йард, де вже для них ждав обід, приготований працівниками Союзу. Головний секретар В. Сохан запросив о. д-ра Мирона Стасіва до проведення молитви та благословення їжі. Під час обіду в імені Екзекутиви привітала курсантів і їхні родини У. Дячук, головний касир. При тому вона коротко поділила історію будови Союзівки Будівлі, як також інформувала присутніх про загальні справи установи. Тут слід згадати, що довголітній працівник Рекордового Відділу Данута Ясінська була в праці останній тиждень і тому в імені всіх осіб-працівників її попрощав „бос“ В. Сохан, висловлюючи їй подяку за гарну примірну і віддану працю для УНСоюзу. Всі присутні відповіли для неї багато-літство.

Попрошавшись з Джерзі Сіті, курсанти відіхали на Союзівку, вступивши по дорозі на Оселю СУМА в Елленвіллі, де оглянули всю послистість та модерний олімпійський басейн до купання. Вечером того дня курсанти і їхні родини оглянули союзівські фільми „За стерном долі“ і „УНС-плюс“, які висвітлює С. Гавриш.

В четвер ввечері відбулася прощальна вечеря для всіх курсантів, яку попередили коктейль, а під час вечері молитву провів о. д-р М. Стасів. По вечері всі перейшли до великої охолодженої зали „Веселка“, де відбулася багата мистецька програма, приготувана курсантами. Програмою ввечері відкрив керівник курсів С. Гавриш, який представив гостей, членів родин курсантів, і викладачів. При тому він зробив несподіванку для головного секретаря В. Сохана, повідомивши присутніх про це, що 20 червня минуло 35 років, як він молодим студентом поступив на працю до УНСоюзу. Всі присутні відповіли В. Соханові багато-літство. Даліше ведення мистецької програми перебрав староста М. Березук, який в першу чергу подякував в імені курсантів Екзекутивному Комітету УНСоюзу та адміністрації Союзівки за гостинність та співпрацю. Відтак він своїми дотепами розвеселив присутніх, а при тому „попало“ від нього і викладачам. Зеновія Зарицька прочитала фейлетон, який в деяких моментах був веселий, а при тому і зворушливий, нагадуючи трагічний час минулого. Відтак секретар-

ка 457-го Відділу Галя Кіляр, яка під час лекцій мала найбільше запитів до викладачів, прочитала гарно опрацьовану довшу гумореску. Слідуючим був Т. Бутрей, який прочитав й співав кілька віршованих коломийок на союзівські теми. Після індивідуальних виступів староста проголосив, що виступить мішаний хор курсантів під мистецьким керівництвом Наталі Шуї. Хор проспівав чотири пісні і за це хористи одержали багато оплесків. Відтак слідували українські коломийки, які виконали Н. Шуя, о. д-р М. Стасів, Ю. Поліняк, М. Березук і Т. Бутрей. Якщо оцінювати мистецький рівень хору, то слід сказати, що „солесейко“ Наталі Шуї доложила багато таланту і часу, відбуваючи проби майже кожного вечора до „пів до другої години“, як не в „Ужгороді“ то в „Києві“.

За так гарний і веселий вечір всім виконавцям щиро подяку зложив головний секретар В. Сохан, а відтак всіх запросив до забави з танцями при звуках оркестру Союзівки в складі Ірини Завадівської, Володимира Круля і Тараса Палчинського.

В п'ятницю, 22-го червня, перед полуднем, що виголошених лекцій членів Екзекутиви В. Сохан зложив подяку гостеві викладачів мгрів І. Гроньві за його труд, а при тому зложив подяку всім курсантам за участь в курсі. Також головний касир У. Дячук дя-

кувала всім за труд і побажала всім гарних успіхів. Керівник курсу С. Гавриш в заключеному слові привітав курсу в неділю ввечері було говорено про це, що Головна Канцелярія планує одержати від курсантів по закінченні курсу відповідне число нових членів. В зв'язку із цим в родинній атмосфері вирішено, що до кінця цього року курсанти придбають 500 нових членів. Це число поділено пропорційно на поодиноких курсантів і тепер кожного місяця всі будуть інформовані, хто скільки вже придбає членів.

Останню подяку всім учасникам курсу і їхнім родинам зложив С. Гавриш, подякував за привезені апікації нових членів, побажав успіхів в організаційній праці, бажав щасливого повороту до своїх місцевостей, а відтак в асисті головного секретаря В. Сохана, головного касира У. Дячук вручив всім курсантам спеціально приготовані грамоти-дипломи закінчення життєвого курсу.

В імені курсантів Галя Кіляр висловила подяку доповідачам. На закінчення курсу всі відповіли, „Ще не мерла Україна“.

Всі курсанти ще мали спільний полуденок, а відтак, в більшості зі сльозами на очах, прощалися та запевняли себе про скору зустріч, як не на Союзівці, то на наступній 31-ій Конвенції УНСоюзу.

УЧАСНИКИ ДЕВ'ЯТОГО ЦЕНТРАЛЬНОГО КУРСУ НА СОЮЗІВЦІ

неділя 17 — п'ятниця 22 червня 1984

Ч.П.	Відділ	Ім'я, прізвище	Округ
1.	1	Юрій Подишук	Шамокін
2.	27	Роман Лапчик	Ньюарк
3.	42	Іван Хомко	Пассейк
4.	42	Іван Билка	Пассейк
5.	46	Евгенія Пан	Ліній Веллі
6.	88	Стефан Гавриш	Трой
7.	93	Галина Гренкер	Вулверкет
8.	121	Естер Фаток	Сиракузи
9.	140	Джан Семю	Янгстаун
10.	162	Дмитро Ф. Гринчук	Філадельфія
11.	164	Тимко Бутрей	Шамокін
12.	170	Володимир Білик	Джерзі Сіті
13.	172	Софія Семаншин	Ньюарк
14.	174	Наталія Литвинська	Літворт
15.	217	Стефан Приймак	Рочестер
16.	230	Андрій Б. Вороніш	Янгстаун
17.	237	Микола Крика	Філадельфія
18.	240	Богдан Семків	Клівленд
19.	277	Осип Гладун	Нью Гейвен
20.	283	Григорій Гавриш	Сиракузи
21.	285	Александр Скібіцький	Рочестер
22.	292	Стефан Федик	Літворт
23.	327	Зеновія Зарицька	Нью Йорк
24.	352	Ярослав Шербак	Філадельфія
25.	361	Іван Яремчук	Нью Йорк
26.	367	Петро Дзюба	Рочестер
27.	368	Андрій Маринюк	Філадельфія
28.	372	Софія Ломіш	Пері Амбур
29.	375	Петро Гавриш	Філадельфія
30.	385	Мирон Крамарчук	Міннеаполіс
31.	387	Ірина Олійник	Нью Гейвен
32.	408	о. д-р Мирон Стасів	Торонто
33.	442	Семен Левинський	Торонто
34.	452	Наталія Шуя	Чикаго
35.	454	Микола Березук	Ньюарк
36.	457	Галя Кіляр	Нью Йорк
37.	461	Мирон Грох	Ньюарк
38.	484	Володимир Крон	Сиракузи
39.	348	Мери Макар	Янгстаун
40.	380	Стефан Ковальчук	Орландо, Флорида (Відділ не об'єднаний)

УКРАЇНСЬКА МОЛОДЕ!

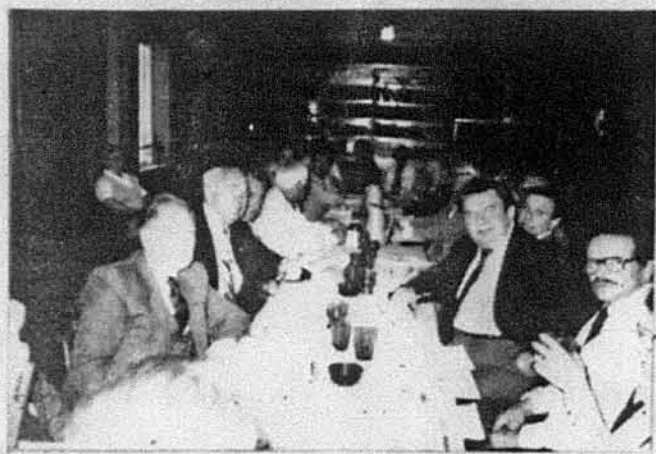
І ДЛЯ ТЕБЕ Є МІСЦЕ У ЦІЙ ВЕЛИКІЙ

РОДИНІ, ЩО ЇЇ ЗВУТЬ

БАТЬКО-СОЮЗ!

Ще про Конференцію голів Окружних Комітетів УНСоюзу

Голови Округ під час Конференції слухають доповідь.

На сторінках щоденника „Свобода“ вже була згадка про те, що в суботу 2-го і неділю 3-го червня п.р. на Союзівці відбулася 9-та Конференція голів Округ Америки й Канади, у якій взяли участь представники 23-ох Округ.

Конференцію відкрив асудним словом головний секретар Володимир Сохан, а провів її головний організатор Степан Гавриш. Під час майже дводенних нарад були висловлені доповіді членів Екзекутиву: заступник головного редактора д-р Митрон Куропас, головний касир Ульяна Дячук й зазначені вже Володимир Сохан і Степан Гавриш. Також головний радний Союзівки Василь Пастушок коротко інформував, як він відвідує проспекти і в чому полягають його успіхи, доказом чого є те, що він привіз зі собою на наради Головного Уряду 21 апликацій нових членів. Присутні уважно вислухали поради В. Пастушка й, напевно, дехто з них буде пробувати його наслідувати.

Важливою ділянкою Конференції є те, що всі голови Округ як малих, так великих мають можливість висловити свої заваги, побажання, а при цьому обмінятися думками про працю поодиноких Округ. Часом буває, що під час Конференції деякі голови висловлюються критично про ту чи іншу ділянку праці цілості Союзу. Але роблять це з добрими намірами, в надії кращих успіхів. Слід підкреслити, що остання Конференція голів Окружних комітетів відбувалася у справжній братській атмосфері. Всі дискутували, заставлялися, як найкраще вшанувати 90-річний ювілей УНСоюзу, а при тому збагатити його новими членами.

Учасники Конференції мали час і на відпочинок, і на розвагу. В суботу ввечері спеціально для них Управа Союзівки приготувала вечерю-бенкет, що попередив коктейль, а опісля всіх бавив „навесело“ гуморист Стефан Магмет, якого представляла конференція Союзівки Аня Дидик.

Під час спільної вечері спеціальна комісія в складі: Раїса Дорошенко, д-р Ярослав Падок й інж. Стефан Куропас — провела виграшу 10-ти грошових нагород на суму 2,000 доларів. Нагороди відносилися до спеціальної акції Організаційного Відділу — один член з життєвого забезпечення кожного місяця, або 25 під час ювілейного календарного року союзних видань. На цих 10-ти нагород було 31 відділів, що мали кваліфікації на одержання однієї нагороди. Список усіх тих відділів разом

ГОЛОВИ ОКУРГ ПЕНСИЛЬВЕНІ ПІД ЧАС КОНФЕРЕНЦІЇ НА СОЮЗІВЦІ (Сидять, зліва): Тимко Бутрей, голова Округи Твердого Вугілля — Шамокін; Анна Гарас, голова радна і голова Округи Лігав Беллі; Андрій Джупа, головний радний і голова Округи Піттсбург; Степан Гавриш, головний організатор. (Стоять, зліва): Василь Стефурин, голова Округи Вілкс Беррі; Петро Тарнавський, голова Округи Філадельфія і Василь Пастушок, головний радний.

із числами був переданий згаданий „триїць“, яка провірила всі подані числа, і тоді Лариса Дорошенко почала витягання десяти чисел відділів. Перша нагорода — 500 доларів припала на число 25-го Відділу, секретарем якого є Квітка Стецюк; друга в сумі 400 дол. припала на число 375-го, секретарем якого є Петро Тарнавський; третя в сумі 300 дол. припала на 353-й Відділ; секретаркою якого є Ларія Оршовська; четверта — 200 дол. припала на число 347-го Відділу, секретаркою якого є Дарія Цапар, а інші шість нагород по 100 дол. припала на відділи: 37-ий, секретарка Ольга Осередчук, 83-й, секретар Андрій Кушнір, 59-ий, секретар Тарас Сливинський, 174-ий, секретар д-р Атанас Слюсарчук, 164-ий, секретар Тимко Бутрей і 70-ий, секретар Микола Шеремета.

Не зважаючи на те, що ввечері протягнулася до пізньої години, а відтак по-сусідськи голови відвідували одні одних також до пізньої години, всі в неділю вранці взяли участь у Богослуженні в місцевій українській католицькій церкві Св. Тройці, яку спеціально для союзівців відслужив парох о. д-р Богдан Волошин.

По Богослужбі продовжувалися діалогі, а потім відбулися полудневі обіди. Спільна фотографія і прощання до наступної зустрічі під час 10-го ювілейної Конференції.

Підсумовуючи перебіг Конференції слід підкреслити, що вона була корисною, як для членів, так і для Екзекутиву. Всі присутні, як члени однієї великої союзної родини, висловлювали свої думки в душі добра для Союзу.

УКРАЇНСЬКІ ПЕНСІОНЕРИ!

Вірно, що небагато між Вами є таких, які одержуючи соціальну пенсію, не потребували б додатково заробити на прожиток. Найкращу нагоду для такого заробітку дає

ПРАЦЯ ОРГАНІЗАТОРА Українського Народного Союзу

Цю працю можете виконувати вдень, чи ввечері, а в будні, чи в неділю й свята, коли почуватеся добре й маєте вільний час. Ваша винагорода — платня залежатиме від Вашого часу й успіхів. Тож спробуйте своїх сил і щастя. Якщо Ви раніше не продавали забезпечення — товару УНСоюзу, ми Вас вишколимо.

СКОРИСТАЙТЕСЯ ІЗ ЦЬОЇ НАГОДИ БЕЗ НІЯКИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ!

Кандидатів на організаторів просимо зголошуватися листовою або телефоном.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
P.O. Box 17A • 30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07303
Tel.: (201) 451-2200

П. Тарнавському сповнилося 70 років життя і 50 років громадської праці

Філадельфія (с.г.) — В четвер, 12-го липня ц.р. українська церква відзначала свято свв. Петра і Павла і тим самим всі Петри і Павли відзначили свої іменини. Це відносилось і до Петра Тарнавського, голови Філадельфійської союзної Округи, але до іменин ще дійшли і його уродини. В дні 12-го липня Петро Тарнавський відзначив свої 70-річні народини в найкращому стані здоров'я, відданий всеціло союзові, тризубівській й громадській праці.

Про народини П. Тарнавського знали члени Управи Округи, а головню його найближчий приятель від молодих років, касир Округи Іван Данківський, Роман Коженьовський й автор цих рядків. Але також ми знали і те, що голова Округи у своїй скромності і чути не хоче про якісь там відзначення уродин, а в цьому вповні підтримувала його дружина, мовляв, це родинна справа. Все таки 70 років життя, 50 років праці на громадській ниві, належиться, як не „гучно“, то боляй скромно відзначити. Тому треба було шукати нагоди, „заманити“ П. Тарнавського на якусь нараду. Нагода була добра у зв'язку з планом відзначення тридцятими імпеями 90-річний ювілей УНСоюзу. В зв'язку з цим, автор цієї статті запропонував відбутися наради в п'ятницю, 13-го липня, на яку мали прийти всі місцеві секретарі й інші відділові урядовці. Пропозицію цю апробував голова П. Тарнавський, а касир І. Данківський всіх повідомив, сказавши їм правду: ціль наради, а саме, вшанування голови Округи.

Наради з денним порядком відкрив голова, привітав присутніх, а між ними головною контролером д-ра Богдана Гнатюка, головного радного Івана Олешинського і головного організатора Степана Гавриша який коротко інформував про це, що вже є зроблено для відбуття Союзного Дня 19-го серпня, бенкету Округи 23-го вересня і концерту бандуристів 30-го груддя. Згадав про організаційні справи Округи і цілості Союзу, а відтак відкрив „таємницю“, сказавши, що наради-зустріч є присвячені для вшанування голови Округи П. Тарнавського з нагоди його 70-річних уродин, а також і іменин. В імені всіх зібраних найширіші побажання, кріпкого здоров'я й довгого віку побажав йому С. Гавриш.

Петро Тарнавський

риш, а присутні відповіли многолітствіє. Зчегри він відчитав писемний привіт з підписом членів Екзекутиву, затрунених в Головній Канцелярії УНСоюзу, а при тому коротко навітлив життєвий шлях П. Тарнавського, почавши від родинного села Биків, Самбірщина, а скінчивши на приїзді до Філадельфії 1949 року. При тому С. Гавриш згадав, що першою громадською установою, з якою зв'язав себе П. Тарнавський, був осередок УСО „Тризуб“, для якого найбільше присвятив і далі ще присвячує часу. Другою „дитиною“ був УНСоюз, до якого вступив зараз по приїзді, був членом відділової Управи, а відтак був обраний секретарем 375-го Відділу і на тому пості є вже майже 25 років, як також є головою найбільшої союзної Округи 13 років.

Слідуючим промовляв проф. д-р Б. Гнатюк, який згадав про жертвенну працю П. Тарнавського у Відділі УККА і інших громадських установах. Ще промовляв І. Олешинський, інж. Іван Скіра і Р. Коженьовський, який накреслив шлях 50 років громадської праці П. Тарнавського.

Зворушений тою несподіванкою Петро Тарнавський висловив всім ширю подяку, а при тому жартома згадав, що така поважна участь в нарадах відділових урядовців дещо його насторожила. Всі присутні були запрошені до перекуски-гостини, яку приготували І. Данківський і Р. Коженьовський, включно з тортом. Під час гостини С. Гавриш представив гостей союзівців з Виллимантіку, Конні, які відвідували Філадельфію, а саме: голова 387-го Відділу УНС Андрій Смух з дружиною Марією і секретарка того Відділу Ірина Олішник.

Михайло Крика, секретар 237-го Відділу, новий член „Клубу Заслужених Союзівців“

Степан Гавриш вручає плaketу секретареві 237-го Відділу Михайлові Криці, який став членом „Клубу Заслужених Союзівців“.

Про „Клуб Заслужених Союзівців“ часто пишеться на сторінках „Свободи“, а головню в „Трибуні УНС“. Цим разом писемно висловити признання і гратуляції для секретаря 237-го Відділу УНС в Честері, Па., Михайла Крики за його успіхи — придбання 25-ох нових членів і здобуття цим почесного звання члена „Клубу Заслужених Союзівців“. Тому що всі ті союзівці, які перший раз стають членами клубу, отримують почесну плaketу, то й Михайло Крика, відвідуючи Головну Канцелярію з союзівцями, членами його Відділу, 12-го травня ц.р., заслужено одержав нагороду, яку йому вручив головний організатор Степан Гавриш.

Союзівський чемпіон Василь Пастушок придбав 50 нових членів

Про організаційні успіхи головного радного і голови 231-го Відділу Василя Пастушка в останніх трьох роках вже багато було написано на сторінках союзної преси. А писали ми про нього тому, що він серйозно взявся до організування нових членів, не зважаючи на свою професійну працю, якій присвячує денно 10-15 годин. Все ж таки, як добрий союзовець, а тепер головний радний, він кожного місяця збагачує Союз новими членами, спричиняючи тим до розбудови 231-го Відділу, як також допомагає Філадельфійській Окрузі побити рекорд — бути чемпіоном.

Коли згадаємо про його успіхи минулих років, то вже 1982 року він збагатив Союз на 51 члена і тим самим належав до „Клубу П'ятидесятичленів“. А в році 1983, що був ювілейним роком союзних видань, він зробив чудо-придбав Союзівці 102 нових членів. Тому і називаємо це чудом, бо ж у сьогоднішніх обставинах придбати понад сотню членів не є легко.

Під час наради Філадельфійської Округи, як відбулася на початку року, союзівський чемпіон Василь Пастушок заявив, що в ювілейному році 90-річчя УНСоюзу він буде пробувати придбати найбільше 50 членів. Але, знаючи його ентузіазм, чомусь не хотілось вірити у це. А дотого це ж ювілей Батька Союзу, який дорожить наші чемпіони. Наші сподівання сповнилися. Уже в перших місяцях року поважні посилки з новими

Василь Пастушок.

апликаціями приходили до Канцелярії Союзу. А найбільшою несподіванкою було привезення 21 апликації на Союзівку під час наради Головного Уряду, які відбулися в червні ц.р. Таке число апликацій нових членів привозили на Річні наради головні радні покійний Богдан Зорич і Іван Олешинський за добрих часів 25-30 років тому. Це, напевно, була мила несподіванка, і тому всі присутні члени Головного Уряду висловили йому признання.

Порахувавши придбані нові члени за перших шість місяців цього року, то наш чемпіон вже дійшов до нової п'ятдесятки. Наша подяка і гратуляції для головного радного Василя Пастушка за успіхи, а при тому й побажання, а саме: придбати в другій половині року слідуючу п'ятдесятку нових членів „з гаком“.

Теодор Сушик знову очолює 347-й Відділ УНС в Вайнленді

Вайнленд, Н. Дж. (с.г.) — У неділю, 15-го липня ц.р., тут в домі секретарки Дарії Цапар відбулися 72-гі зчегри Річні збори Товариства „Запорозька Січ“ 347-го Відділу УНСоюзу з участю 27 членів.

Збори відкрив голова Відділу Теодор Сушик і привітав присутніх союзівців, а між ними панімають Віру Анну Коваленко та головного організатора Степана Гавриша. Опісля він попрахав хвилиною мовчанки вшанувати померлих у звітному році членів Відділу і зокрема згадав члена Управи Відділу св.п. протопресвітера Віталія Коваленка, який нещодавно відійшов у вічність.

Зчегри, згідно з порядком наради, обрано президію доведення зборів, яку очолює Сергій Козачук, а обов'язки секретаря виконує Валентина Мерандіно. Обширний і добре опрацьований протокол з останніх Річних зборів прочитала Дарія Цапар, який був прийнятий без поправок. Після цього почалися звіти членів Управи.

Першим звітнував голова Теодор Сушик, який коротко дав вичерпні інформації про працю Відділу в звітному році. Він сказав, що промотором відділової праці є секретарка, і тому він весь час був у тісному контакті з Дарією Цапар, спільно полагоджували всі відділові справи. Він висловив їй подяку і гратуляції за її організаційні успіхи в минулому році. За його словами, члени Відділу горді, що секретарка Відділу Дарія Цапар зайняла перше місце поміж всіма союзівцями секретарками 1983 року.

Натупним звітнував була Д. Цапар, яка говорила про всі ділянки праці Відділу. Вона підкреслила, що в звітному році придбала 39 нових членів, забезпечених на суму 160,000 доларів. Вона сказала, що Відділ нараховує тепер понад 230 членів, від яких зібрано в звітному році коло 8,000 доларів членських вкладок для УНСоюзу. Крім того вона поінформувала, що брала участь в нарадах Окружного Комітету Філадельфійської Округи, де вона належить до Управи. Тому що касир Джералдіна Сесок була перешкоджена, то Дарія Цапар відчитала її звіт, в якому сказано, що на день 1-го січня ц.р. сальдо каси Відділу вносило 282 дол.

За Контрольний Комісією звітував її голова Сергій Козачук, ствердивши, що секретарка веде відділову книго-

водство візрече і що поданий звіт касира згідний з касовою книгою. Він висловив в імені Контрольної комісії признання секретарці Відділу Д. Цапар за її організаційні успіхи.

Після звітів були запитання, ухвалення вступу довір'я уступаючи Управі, а відтак приступлено до вибору Управи і Контрольної комісії на біжучий рік.

На внесок Григорія Куденя Управа обрала в такому складі: Стефан Чепик — почесний голова, Теодор Сушик — голова, Стефан Шеллі — заступник голови, Дарія Цапар — секретар, Катерина Гордон — заступник секретаря Джералдіна Сесок — касир; Григорій Куден, Софія Сушик, Валентина Мерандіно і Гелен Ланд — члени; Контрольну комісію знову очолює Сергій Козачук, а членами обрано Доцю Найду і Олександра Цапару.

Після вибору відділових урядовців до слова був запрошений головний організатор Степан Гавриш, який в першу чергу привітав новообрану Управу Відділу й побажав організаційних успіхів, таких, які були в звітному році. Потім він говорив про працю Відділу, а зокрема про надзвичайні організаційні успіхи секретарки Д. Цапар, яка в звітному році була нагороджена спеціальною плaketкою й годинником за продаж забезпечення на найвищу суму поміж всіма відділовими секретарками Америки й Канади. Він також говорив коротко про загальні справи Союзу, апелював до присутніх допомагати відділовим урядовцям в праці, а також просив допомогти Філадельфійській Окрузі святочно відзначити 90-річчя УНСоюзу. Відтак присутні ставили різні запити до прелегента, а між іншим, бажали знати, як стоїть справа злуки УНС і УСОБС.

Тому що в програмі наради було висвітлення союзного фільму „За стерном долі“, Управа запросила ширше громадянство Вайнленду, Миллвілі і околиці. В зв'язку з цим, перебранний голова Теодор Сушик привітав голову 331-го Відділу в Миллвілі Петра Ціхановського до дружнього, секретаря Відділу „Провидіння д-ра Івана Куйдича з дружиною і всіх гостей в імені зібраних союзівців Т. Сушик висловив признання їй подяку Екзекутиву УНСоюзу за фінансування істо

(Продовження на ст. 6)

СОЮЗОВЦІ! ЖИТТЬОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА МАЛУ СУМУ НЕ Є ЖАДНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ. ПЕРЕВІРТЕ НЕГАЙНО ВИСОТУ СВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ І ПІДНЕСІТЬ ЙОГО ДО ТАКОЇ СУМИ, ЯКА ВІДПОВІДАЛА Б ПОТРЕБАМ ВАШОЇ РОДИНИ. ЧИМ БІЛЬША РОДИНА, ТИМ БІЛЬШЕ ТРЕБА МАТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ. В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ МОЖНА ЗАБЕЗПЕЧИТИСЬ НА НЕОБМЕЖЕНУ СУМУ 50,000, 100,000, 200,000 І БІЛЬШЕ ДОЛ. РАДИМО ВАМ ЩЕ СЬОГОДНІ ПЕРЕВІРИТИ ВИСОТУ ВАШОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

УКОРН видав нові катехитичні матеріали

Бостон, Масс.—У приміщенні ректорського дому Кампін Центр в сусідньому Вестон, Масс., відбувся 16-го травня ц. р. весняний збір Українського Католицького Осередку релігійного навчання. Це Об'єднання Епархіальних Директорів Катехизації Українських Епархій Північної Америки є видавцем української катехитичної серії „З нами Бог“. У зборі взяли участь директори та їхні співпрацівники з епархій: Вінніпег, Торонто, Стемфорд, Філадельфія, Чикаго, Парма.

Під час наради обговорено заплановане видання четвертого підручника серії „З нами Бог“. Перші три підручники, видані влітку 1981 року, уживаються по всіх місцевостях, де відбувається катехизація українською мовою. Учителі вже до цього чекають на наступний підручник у цій серії. Редакційна комісія, як інформують Андрій Чирковський, президент УКОРН та директор видання, відбуде свої наступні сесії в Чикаго в червні, щоб опрацювати кінцевий текст, який передасться до Східно-Католицької Конференції Епархіальних Директорів Релігійного Навчання (СККЕДРН) для апробату. Як відомо, СККЕДРН видає оригінальну, англійську серію „З нами Бог“.

УКОРН інформувало, що в Чикаго виготовлено нові звуко-зорові катехитичні матеріали. Ось Петро Галазда виготовив дві звуко-зорові програми з текстом українською і англійською мовами. Перша програма 100 прозорок—це огляд духовності Київської Доби п. з „Тут засяє Благослов'я Божа“. Друга програма, про іконографію, наголошує на різниці між іконами і захід-

Стемфордська епархія

Небуденна імпреза 47-го Відділу СУА в Рочестері

Стоять (зліва): Ірина Руснак, голова, Євгенія Мосюк, Марія Сипняк, Марія Крамарчук, Галина Несторович, Катерина Шур, Іванна Мартиненко, Ірина Шмигель, членки.

Якби не було подій, не було б поняття часу. Події визначають епохи, цикли і етапи в житті народів, родин та поодиноких людей.

З метою відзначення нового життєвого етапу Марії Крамарчук—переходу на емеритуру, посестри-союзянки влаштували їй несподіванку-обід, що відбувся 24-го червня ц. р. в ідальні школи св. Йосафата в Рочестері Н. Й.

Відкриваючи святкування, місто голова 47-го Відділу СУА Ірина Шмигель привітала ювілянтку, склала їй побажання і укліла корсаж, символом найкращих людських почувань.

Голова 47-го Відділу Ірина Руснак, подруга солених літ, загадала часи спільної юності, пережиті в Станіславі. Це знаменне місто 100 літ тому стало колискою українського жіночого руху, було свідком його росту і зрілості, що 50 літ пізніше завершився першим Світовим Жіночим Конгресом.

Тож не дивно, що пережиті події і атмосфера середовища витиснули нестерпну печатку на духовості і світогляді М. Крамарчук. Невгасимий вогник любові до всього рідного вона перенесла у вільну землю Вашингтона та від самого початку включилася у ряди СУА, в яких займає передове місце до сьогодні. Лише кілька тижнів після переходу на емеритуру—перебрала головуство Окружної Управи Окружний Північний Нью Йорк, до якої належать відділи Баффало, Сиракуз і Рочестеру, та очолила Комітет відзначення 100-ліття Українського Жіночого Руху в Рочестері.

Історія громадської праці Марії Крамарчук тісно пов'язана з історією 47-го Відділу СУА, якого вона була співосновницею у 1952 році.

Ірина Михайлюк

А. Онуферко...

(Продовження зі стор. 1)

напевно не є легкою лектурою. В написаному есперітистському, що кандидат не пережив і обдумав висновки і твердження, як рівно, що мав дуже ясний план праці. При всіх позитивах, відмітив проф. Кікетта, що праця треба поглибити пасторально і місію.

Отець проф. Гузар заважив, що, коли порівняти докторську дисертацію з магістерською працею, наглядним є процес наукового дозрівання кандидата. Праця вимагає невеликих виправлень. Її варто зробити доступною для загалу, як відрізок читання біблійних текстів у літургічних Богослужіннях.

Кандидат речево і спокійно відповідав на поставлені питання, висловлюючи надію, що його праця включи-

чить у серію своїх видань Український Католицький Університет ім. св. Климентія в Римі.

Після оборони професори відбули коротке „консильоніум“ і признали кандидатів до його оцінки під час богословських студій, за дисертацію та за усну оборону відмінну оцінку „сумма cum laude“.

На обороні були присутні о. д-р Іван Хома, ректор Колегії св. Софії, о. д-р Михайло Прищук, селітан, ректор Малої Семінарії, отці Дмитро Блажейовський, Степан Гарванко, Іван Данчук, монах-студіт, сестри Василівки, нитомії Колегії св. Софії і Великої Семінарії св. Йосафата та друзі нового доктор.

У виданні Об'єднання Українських Письменників „СЛОВО“ появилася нова книжка
МИКОЛИ ЩЕРБАКА
ПАХОЩІ СУЦВІТТЯ
ПОЕЗІЇ
(1960-1970) Ціна \$4.75 + 75¢ порто
104 сторінки
Мешканців стеиту Нью Джерсі зобов'язує 6% стейтового податку.
Замовляти:
SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

Пам'яті друга молоді

У час, коли український народ ставить героїчний спротив жорстоким і невинним нападкам московського окупанта, щоб зберегти його самобутність, значення українців на чужині є прямо унікальним. Їх голос є оборонним поневоленої України, їх зв'язок з компетентними міжнародними чинниками, а понад усе їхня єдність, активність і жертвенність можуть мати рішальний вплив на дальший хід змагань української нації за її незалежність. І тому, коли волею Всевисьного з українських лав на поселеннях відійде у вічність котрийсь із невинних борців, то це не тільки велика втрата для родини й нашої громади, але і для української визвольної справи.

Таку втрату поніс український Трентон, коли з його рядів 3-го липня ц. р. на розрив серця вибув довголітній жертвенний член різних товариств і установ бл. п. Микола Колодій. Боліше відчувало цю важку втрату молодече товариство СУМ і ООЧСУ, що для них він посвятив понад 30 років свого трудовою життя.

Та найважчим ударом був відхід бл. п. Миколи для його вірної дружини Олії і родини. Бл. п. М. Колодій народився 20-го січня 1914 року в селі Макунові в Перемишні на Західній Україні. Від ранньої молодості він виступав у глибоко-релігійній і патрістичній атмосфері родинного села й батьківського дому, де жив зберігався пам'ять недавніх визвольних змагань. 16-річним юнаком став активним членом підпільної організації ОУН і під її прапором боровся проти окупантів України. Брав участь у похідній групі, яка йшла, щоб допомогти братам у Карпатській Україні, але чеська прикордонна сторожа на дала хлопця змоги перейти кордон.

Бл. п. Микола, мобілізований до польської армії, попов у німецький полон на два роки, а після звільнення задержали його на примусові роботи. Після приходу більшовиків шість місяців перебував він під їхньою брутальною окупацією. В кінці 1945 року втік до Баварії в американську зону й там включився в українське організоване життя, особливо в молодіжну організацію СУМ.

У 1951 році за допомогою ЗУАДК-у прибув до ЗСА і поселився у Трентоні, Н. Дж. Зразу став активним парафіянином, а незабаром членом Церковного комітету української католицької парафії св. Йосафата; провідним членом осередку СУМА і ООЧСУ та різних громадських організацій і установ як УККА, Народний Дім, Кредитівка, „Самопоміч“ тощо.

Відзначався він уродженою культурою і товарищиством, тому всі його люблячи й шанували. Брав участь у всіх релігійних і національних святах української громади. Допомога влаштувати етнічні фестивалі з участю українців. Перший з'явився на імпрезах, а останній відходив. Не шкодував часу, труду й грошей на народні цілі. Почувався щасливий, коли українська громада виступала соборно. Любив до безтями українську молоді, зокрема організацію СУМА. При різних нагодах радо адекватно сумісний однострій і в ньому його поховали.

У 1964 році одружився з Ольгою Салак з Лемківщини, що її поляки депортували

го заведення Петро Копаниця. За останніх 30 років у цьому похороні взяла участь найбільша кількість українського громадянства.

Олександр Татомір

Замість квітів на саїку могилу нашого Дорогого ПРОФЕСОРА

СВ. П.

ТАДЕЯ РОСТКОВИЧА

складаємо 100.00 доларів

на СЛУЖБИ БОЖІ, які відправити о. архимандрит ЛЮБОМИР ГУЗАР, колишній учень Покійного.

Достойній Пані Професоровій та Дорогим нашим Товаришам Ганусі і Галі складаємо глибокі співчуття.

Бувші Учні Зальцбургської Гімназії

У П'ЯТУ, БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ

моїх Найдорожчих

ЧОЛОВІКА

бл. п.

ІНЖ. АДРІАНА ЛАПІЧАКА

та МАМИ

бл. п.

МИХАЙЛИНИ МОСОРИ

відправляється

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в неділю, 29-го липня 1984 р., о годині 9:30 ранку і в четвер, 9-го серпня 1984 р., о год. 7:15 ранку в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Ньюарку, Н. Дж. І в цих же днях у Римі, Італія.

Вшановуючи пам'ять Покійних, складаємо:

100.00 дол. — на видання книжки А. Скоценя „З футболом у світ“.
100.00 дол. — на жіночу Відвідувачку Ланку при УСВТ „Чорноморська Січ“ в Ньюарку, Н. Дж.
100.00 дол. — на Стипендіальний Фонд СУА — виховання священників у Бразилії.
100.00 дол. — на сиротиниць у Бразилії.
100.00 дол. — на фонд Енциклопедії Українознавства, Сербська, Франція.

ЛЮБА ЛАПІЧАК

Українське Лікарське Товариство Північної Америки, Відділ Баффало, Н. Й.

ділиться сумною вісткою з Членами і Громадянами, що 20-го липня 1984 р. відійшов у Вічність

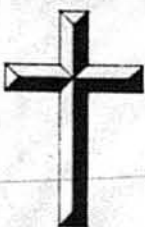
бл. п. д-р

Роман Топольницький

лікар-стоматолог, довголітній член Товариства та кількартний голова Відділу.

Родині Покійного висловлюємо глибоке співчуття у їх горю.

Управа і Члени УЛТГА Баффало, Н. Й.

У глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що з Воли Всевисьного відійшов у Вічність дня 23-го липня 1984 року, на 94-му році життя і 63-му році священства наш Найдорожчий БАТЬКО, ДІДУНЬО І ПРАДІДУНЬО

бл. п. о. совітник

СТЕПАН КЛЕПАРЧУК

довголітній парох села Черниці, пов. Броди, Україна і перший парох села Глен Спей, Н. Й.

ПАРАСТАСИ в четвер і п'ятницю, 26-го і 27-го липня 1984 р., о год. 7-й веч. в церкві св. Володимира у Глен Спей, Н. Й.

ПОХОРОН у суботу, 28-го липня 1984 р., о год. 10-й ранку з церкви св. Володимира у Глен Спей на цвинтар св. Духа у Гемптонбургу, Н. Й.

У глибокому смутку:

донька — ДАРІЯ СІРКО з дітьми і внуками
донька — ЛІДІЯ ГРАБАРЧУК з мужем ЄВГЕНОМ, дітьми і внуком

донька — ЛЮБА КОВАЛЬЧУК з дітьми і внуками
Ближчі і дальша Родина в Україні, Америці, Аргентині і Польщі

ПОВІДОМЛЕННЯ

Адміністрації „Свободи“

повідомляємо всі ОРГАНІЗАЦІЇ

і ПОДИНОКІ ОСОБИ,

ЩО АДМІНІСТРАЦІЯ

НЕ БУДЕ ПОМІЩАТИ ЖАДНИХ

ОГОЛОШЕНЬ

якщо попередні рахунки

НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ

Окремих листів в тій справі не будеться

відписувати.

ВСІ РАХУНКИ МУСЯТЬ БУТИ ЗАПЛАЧЕНІ

ДО 15 ДНІВ ВІД ДНЯ ПОЯВИ.

Цінний дарунок!

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ —

НЕОБХІДНА КНИЖКА ДОМА І В ШКОЛІ!

Необхідно, щоб у кожній хазяїнічній бібліотеці була повна і сучасна енциклопедія

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНИ

В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

UKRAINE:

A CONCISE ENCYCLOPAEDIA

Том 1-ий \$75.00 — ЦІНА — Том 2-ий \$85.00

Хто замовить ОБА ТОМИ платить \$140.00

Тут жодити і разом і чеком або платити переказом

(М. О.) ви плати на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

Прощу вислати:

☐ Том 1-ий — \$75.00

☐ Том 2-ий — \$85.00

☐ Оба томи — \$140.00

включно з пересилкою

В долученні пересилаю (чек, М. О.) дол.

і прошу вислати на адресу:

Name _____

No _____ Street _____

City _____ State _____ Zip Code _____

Збережимо...

(Продовження зі ст. 2)

мор був у таких сатирично-гумористичних журналах, як „Самохотник“, „Самопал“, „Бомба“ та інші. А які чудові були мистецькі листівки-картки, що їх малював у коші в Пісочній О. Курилас в 1917 році, які опісля передано у гарних кольорах у Відні 1918 році. На листівках були зображені такі стрілецькі постаті, як Цяпка Скоропад з довжелезним вусами, обличчя селянських крас, а, красиві сіл, стрілецькі вози та інші. При цьому Льюїс Ленкий поміщував внизу на листівках свої пісні з нотами та текстом.

У моїй пам'яті збереглися такі славні стрілецькі постаті як отаман Гриць Косак, хорунжий Цяпка Скоропад, хорунжий Лялий Бабуняк, хор. Денис Силік та інші, які годі пригадати. Всі вони були на стрілецькому весіллі моєї тітки Христини Бортник і вуйка Стефана Федичина, хорунжого та булавного писаря УСС-ів, яке відбулося 29-го жовтня 1917 року в селі Урмані на Бережанщині. Десятилітнім хлопцем був я на цьому весіллі, всіх їх бачив, слухав стрілецькі пригоди та жарту Цяпки Скоропада та вперше почув стрілецькі пісні. Зберігся у моїй пам'яті отаман УСС-ів д-р Никифор Гіряк, колишній вчитель і директор жіночої гімназії „Рідної Школи“ в Тернополі, пластовий діяч і опікун пластових жіночих і чоловічих куренів у Тернополі. В 1918 році був отаман Гіряк начальником Військової Окружної Команди в Тернополі. В 1927 році після матурі, брав я участь в упорядкуванні могил УСС-ів та воїнів УГА разом з товаришами і товаришами на тернопіль-

ському кладовищі під дбайливим наглядом отамана Гіряка, який у той час був головою Т-ва Опіки над Інвалідами та Товариства Охорони Воспінних Могил. У 1976 році безбожні сатрапи, більшовики, розкопали та знищили ті славні могили. „Свобода“ помістила в тому ж році 20-го серпня дві знімки зі зрізаними хрестами та розкинутими кістками наших незабутніх героїв. Активна участь отамана Гіряка у громадському житті давнього Тернополя, зокрема батьківська опіка над нашою молоддю ніколи не забудеться. Його енергійна постать і усміхнене обличчя залишається назавжди у моїй пам'яті.

Цього року, у 70-річчя збройного виступу наших славних УСС-ів, які 175 років після бою під Полтавою, вхопили за зброю та продовжували почату боротьбу гетьмана І. Мазепи, — у великій мірі причинилися до здобуття незалежної самостійної держави України в 1918-19 роках. Ми повинні обов'язково відзначити цю славну річницю святочними зібраннями. У більшості міст нашої спільноти, де ще може залишитися останній свідок тієї боротьби, треба їх гідно вшанувати. Ми не маємо змоги відвідати, чи покласти квіти на могилах УСС-ів, розкинутих на рідній землі, від Карпат до Чорного моря. З багатьох цих могил не залишилося сліду, їх знищили більшовики або заорали колгоспними тракторами. Тому хоч цими святочними зібраннями не забудемо вшанувати тих, що покладали свої життя за волю України.

Національний

Фолклорний Фестиваль в Сіднею

Виступ різних національностей в унікальній архітектурній будівлі Сіднейської Опери — це наскрізь оригінальна імпреза, що вже від 1973 року відбувається тут з року в рік на початку червня. Фестивали так звані „фолклорикс“ тривають три дні; це є дводенний концерт кожного дня.

Коли наближається до перлини архітектури Опери, йдучи над самим берегом морського залив, чуєте довгі-довгі перерізи мови, бачите оживлені лиця людей різних рас і народів дехто в своїх національних строях — балтійки в довгій рясній народній нощі, індійки в барвистих сари, шитих по берегах золотом, завітчані грекині й українські красуні у вишивках, що вирізняються не тільки осягом і поставою, але й типовим своїм іскристим усміхом.

В першій частині поєдналися Азія, Південна Америка, а також Європа. Танок Індії, виконаний під тужливу й тональну ніжну музику, виявляє красу жіночості, її граціозність. Переважає червоно-чорних барв.

Індонезійська група „Нусантара“ зображує жінок при садженні рису і згодом при збиранні його, — це ритм їхньої праці. Танцюристи Чіле відображають давню народну культуру Анд. Характерний у них „танок капелюхів“, що є виявом залізця заоханих. Танок Колумбії виконаний з еспанським пристрасом, з виразним ритмом і барвистими рясними строями. В тому ж стилі і мексиканський гарячий танець, із брязанням у ритм кроків кастаньєтів.

Цілоком відмінний ірландський танок, мабуть, це з елементами культури давніх кельтів, інший ритм істриманий хід, суворіші корки — навіть у вияві залюбові і любови. Група Греції представила крім грецького танку візантійського періоду, македонські із околів Солуня і тракійські танки. Один з них передшлюбний, танок замріяної молоді пари. У південнослов'ян-

сих народів, сербів і хорватів, що виступали в окремих групах, цілі сцени з народного життя. Тут мисливці з Банату полюють на вовка, нарешті, зловили його, радіють здобиччю. Хорвати виконують пра-давні танок-хоровод, в супроводі співу й національних інструментів.

Після короткої перерви, коли можна перекинутися враженнями, а також — на бажання — випити чарку вина, починалася друга частина. Її відкривав своїм хоромним співом Німеччина. Романтичні народні пісні в музичним оранжуванні дають подих німецького фолклору. Англіійська група дала двох майстерних виконавців „клар“, танцю з різних районів Англії. На зміну пішло завіривали в бистрому танку мадьярські барвісті строї. Один з них зображав кохання. Латвійська

група з народними піснями — про сонце і вітер, про соловейка вночі і тужливу пісню нареченої.

Музично-вокальну точку дала парагвайська група з оспівуванням краси рідного краю. Китайці дали соліста-танцюриста, що майстерно виконав героїчний танок із списом. Група Люсу зобразила посів на рисових полях, монотонний ритмічний рух під таку ж музику. Група курдів виконала цікаві характерні танці; один з них виражає силу, рішучість, визволення в'язня з тюрми й відвагу перед ворогом. Тужливий і замріяний танок виконали з грацією японські танцюристи з парасольками під назвою „Вішневий цвіт“. Тепло й привітно приймала публіка

ці виступи всіх добре підготованих національних груп. Та ось сталося щось несподіване: проголошено останню точку — українська група „Веселка“, хореограф Наталія Тиравська. Заля вибухла оплесками при самій згадці групи, почався свист задоволення. Хвилина очікування. Прозвучали тони рідної музики, такої відмінної своїм характером від монотонних азіатських тонів, від повторюваних музичних рефренів хороводів балканських, від пристрасних еспанських кастаньєтів.

Полінула мелодія, як ніжна туга любові. Випорхнуло, як півень, і причаїлося молоде дівча — це ж побачення із милом. Ось він, хвиля на хвилях — смутко, козак бо вирушає у похід. Та він певний перемоги, тож не сумуєвати йому. Його підбадьорюють побратими по зброї і дівчата своїми усмісками й танцями. Креслендо руху, ритму, мелодії проходить у цей „Козацький сюїт“. Вмільно й майстерно хореографічно опрацьовані групові й солов'ївські кадри танцю.

Солов'ївські точки переривають оплески публіки, відчувається граціозність рухів танцюристів. При ритмічних пасажжах аудиторія плескає в такт музики. Закінчується все вириванням пар у бистроті, що забиває, здається, дух. У багатьох почалися слізи зворушення в очах. Фінал. Барвиста група завернула в кінцевій позі. Одне дихання — і буря оплесків, заля гуде, здається, не буде оплескам кінця. Ще один надраток — частина танцю, і знову буря оплесків.

На закінчення появляються всі групи разом. Спе-

на заповнена: різнобарвна група; в центрі — українські дівчата-красуні в вінках. Спільний хоровод, що приспіває ритм, накінець виривання усіх; обсіпані конфетти ясніють усмісками лиця танцюристів. Усе мерехтить — вирве. Це розшлілась у танку сама богиня танцю Терпсихора. Це свято національностей, свято світових народних культур, що виявляють кожна свій характер, свою національну долю, свої сподівання на майбутнє. Так, найкращою була наша українська група. Це є і вислідом жорі.

Виходимо з залу горді за нашу талановиту молодість, за невідому Наталію Тиравську, хореографа, за великі зусилля, які довелося зробити, щоб виготовити знамениті стилеві костюми, щоб виявити красу українського танцю.

Обмінюємось враженнями і думками при чашці кави чи „лямпці“ вина. З нами голова Об'єднання Українських Громад Нью Савт Велсу Микола Свідерський і директор етнічних радіових програм з дружиною, молоді австралійці, які люблять світ і людей, тому й займаються виявом культури людства. Ми говоримо про те, що національний фестиваль — це вияв австралійської настанови до світу, це віддзеркалення політики багатокультурності, це свідчення про те, що Австралія є країною, де може процвітати свобода людського духу, арешті, що це унікальний показ цієї свободи.

Ми прощаємося, бо просити і в Сіднеї далекі, а все запав австралійський вечір.

Н. Паузік

Фестивали...

(Закінчення зі стор. 2)

то з обох громад не відкидав. У розмовах із організаторами українських фестивалів в Гарден Сентер створювалося враження, що до такої співпраці дійде. Але прийшов ще один фестиваль і нічого не змінилось. Таку саму ідею автор цих рядків пробував передати організаторам Фестивалю Молоді на „Верховині“. Св.п. адвокат Стек теж обіцяв взяти цю ідею під увагу на черговий рік; Але на жаль — раз рік опісля, він помер. Значить, реалізувати цю ідею серед наших активістів — не легка справа. Такі окремі фестивали бувають і в Піттсбургу, Пармі, Філадельфії, Дітроїті та інших містах.

Хтось мусів би почати таку виміну і цього роду зближення цих — одна до одної близьких громад. Автор цих рядків уважає, що початок цьому повинна дати українська громада; за тим промовляють різні моменти, і це ми мусимо зреалізувати.

Такі фестивали можуть допомагати не лиш зближуватися українській ромаді, але іти ще один крок далі — пробувати шукати практичного зближення між українцями і карпато-русинами. Тим більше, що серед Владик Карпаторуських Церков є справді ширі прихильники такої концепції.

Але тут насувається ще одна думка. В програмах плекання духовного зближення наших людей в діаспорі наші крайові центри, під належною увагою СКВУ, повинні справу фестивалів трактувати дуже поважно і приділяти їм дійсно більшу увагу. Там, де вже існують ті звичаї, дбати, щоб їх продовжувати, де ще немає того звичаю — треба його реалізувати. Це є дійсно знаменитий засіб для поширення нашої спільноти, нашої національної єдності, включно із духовним зближенням між українцями і карпато-русинами. Тим більше, що вони теж виводять свій початок від Київської Русі і столиці її — Києва — матерії руських городів. Тільки подумати — скільки оптимізму це внесе в наші громади.

І враз нагадується одна з найкращих точок виступу молодого Андрусичина на Фестивалі Молоді на „Верховині“. Нагадується пісня — „Як тебе не люботи, Києве мій“, зміст якої і красу та талановито він відтворив.

Вступайте в члени УНС

REAL ESTATE

FOR SALE — KERHONKSON AREA: Three bedroom, living room/dining room (with fireplace and stove), 1 1/2 bath, ranch-style home on approx. 2 acres, fully landscaped, with attached large garage and storage shed. Sale includes all furniture, carpeting, appliances and tools. A very private property in excellent condition, bordering pond. Priced in 70's. Please call (212) 988-9766

HELP WANTED

Українська православна церква Пречистої Діви Марії в Аллентаї, Па. пошукує ДІАКА-ДИРІГЕНТА. Згопошення, як рівном по Інформаті писати на адресу: St. Mary's Ukrainian Orthodox Church 1046 Fullerton Ave., Allentown, Pa. 18102

FUNERAL DIRECTORS

Richard H. Burnadz
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
McNERNEY BURNADZ FUNERAL HOME
371 Lakeview Avenue
CLIFTON, N.J.
Phone: (201) 772-1880
R.H. Burnadz — J.J. McNeerney
Funeral Directors
Chapels available throughout the Metropolitan Area

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
КОНТРОЛЬОВАНА ТЕМПЕРАТУРА
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

Still available

SAGA OF UKRAINE
AN OUTLINE HISTORY

Vol. 1 ..... THE AGE OF ROYALTY
Vol. 2 ..... THE AGE OF HEROISM

(Англійською мовою)

Автор МИРОН Б. КУРОПАСЬ

Ціна одного тому 2 дол., враховуючи пересилку.
Мешканців штату Нью Джерсі зобов'язує 6% штатного податку.

Замовляти:

SVOBODA BOOK STORE

30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

ПРИЙМОМО НА ПРАЦЮ

IBM System 34,
System 36 operator.

Досвід побажаний. Прийнятий на цю працю
перейде вишкіл.

Згопошення:

Український Народний Союз
(201) 451-2200

ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗБІРКИ

У 132-му числі „Свободи“ з 13-го липня ц.р. подано, що з рамени 261-го Відділу УНС Олександр Кобаса перевів збірку на Патріарший Фонд під час поминків в пам'яті членкині сл. п. Марії Каній. Збірку фактично перевів Дмитро Молдован. — Ред.

TRADITIONAL
UKRAINIAN
COOKERY

by Savella Stechishin.

TRADITIONAL UKRAINIAN COOKERY
by Savella Stechishin
(Handling and postage charges included) — \$14.00

New Jersey residents add 6% sales tax

SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

ПОВІДОМЛЯЄ ПРО ДАЛЬШЕ ПОЛІПШЕННЯ СВОЄЇ 90-РІЧНОЇ СЛУЖБИ СВОЇЙ ГРОМАДІ В ДІПЯНЦІ ЖИТТЯВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЧЕРЕЗ ЗНИЖЕННЯ ЧЛЕНСЬКИХ ВКЛАДОК У КЛАСІ ТЕРМІНОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ І НОВІЙ КЛАСІ АКЦИДЕНТОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ЩОБИ ДАТИ НАГОДУ ВСІМ СВОЇМ ЧЛЕНАМ, ЯК І НЕ ЧЛЕНАМ НАБУТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА ВИСОКІ СУМИ ЗА НИЗЬКУ ЦІНУ І ТИМ САМИМ ЗАБЕЗПЕЧИТИ КРАЩУ ДОЛЮ СВОЇМ РІДНИМ, ТО

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ

впровадив надзвичайно низькі ціни на

Термінове Забезпечення

ЯКЕ ПОВИННІ НАБУТИ ВСІ УКРАЇНЦІ АМЕРИКИ І КАНАДИ У ВІЦІ ВІД 16 ДО 55 РОКУ ЖИТТЯ.

ТЕРМІНОВА ГРАМОТА УНСОЮЗУ дає змогу забезпечитися в УНСОЮЗІ на НЕОБМЕЖЕНУ суму.

ТЕРМІНОВА ГРАМОТА УНСОЮЗУ є незвичайно дешева. 20-річна людина може набути 50,000 доларів забезпечення з річною вкладкою за суму 108.50 дол.

ТЕРМІНОВА ГРАМОТА УНСОЮЗУ забезпечує на 5 та 10 років, а перед закінченням того рецензи дозволяє на зміну терміновій грамоти на постійну, чи довше рецензеву, згідно з бажанням забезпеченого.

ТЕРМІНОВА ГРАМОТА УНСОЮЗУ забезпечує власникам усі членські права, включно із правом на грошову допомогу.

ТЕРМІНОВУ ГРАМОТУ УНСОЮЗУ можуть набути однакові члени, як і не-члени УНСОЮЗУ, вона, зокрема, є необхідною для придбання ДОСТАТНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ незаможним родинам з підростаючими дітьми, які потребують високого, а водночас дешевого забезпечення на час, доки діти підроснуть й здобудуть освіту.

ТЕРМІНОВА ГРАМОТА УНСОЮЗУ дає особам і родинам незрівняну нагоду ДОПОВНИТИ СВОЄ ЖИТТЯВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ до висоти, яка дійсно дає економічну безпеку на випадок передчасної смерті, ОСОБЛИВО ВДОВАМ І СИРОТАМ, ЯКІ ВТРАТИЛИ МУЖА І БАТЬКА.

ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ! Скористайтеся з цієї виімкової нагоди, щоб ДОПОВНИТИ своє дотеперішнє забезпечення найбільшій потреби Ваших найближчих.

НЕ-ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ! Станьте членами найстаршої й найбільшій й найбільшій української установи у вільному світі, забезпечивши себе й своїх рідних перед завжди можливим ризиком передчасної смерті дуже дешевою грамотою ТЕРМІНОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ЧЛЕНИ І НЕ-ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ! Не відкладайте забезпечення свого й своїх рідних на НЕПЕВНЕ ЗАВТРА. Не відволікайтеся малим забезпеченням. Важливим є не те чи ви є забезпечені, але чи ЗАБЕЗПЕЧЕНІ ДОСТАТНЬО? За пару доларів місячної вкладки, можете придбати високу суму забезпечення, від якої може залежати ДОЛЯ ВАШИХ НАЙДОРОЖЧИХ.

ГРОМАДЯНИ! негайно зверніться до місцевого секретаря чи організатора УНСОЮЗУ, або пишть прямо до Головної Канцелярії УНСОЮЗУ в Джерзі Ситі за Інформаційми про Союзове забезпечення. Пам'ятайте про народну приповідку: БЕРЕЖЕНОГО ГОСПОДЬ БЕРЕЖЕ!

Ukrainian National Association
30 Montgomery Street • Jersey City, N.J. 07302

КОЛИ ПОДРОЖУЄТЕ:

- АВТОМ власним або чужим
- АВТОБУСОМ
- ПОІЗДОМ
- ЛІТАКОМ
- чи КОРАБЛЕМ

всюди і завжди хоронить Вас

акцидентова
грамота
УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО
СОЮЗУ!

Телеф. (201) 372-0468

ROSE-HILL MONUMENTS

184 UNION AVENUE IRVINGTON, N.J. 07111
S. ZELINSKY — ПИЛИП ЧУЯ

ПЕРШЕ УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО НАДГРОБНИКІВ СТАВЛЯЄМО ПАМ'ЯТНИКИ НА ВСІХ ЦВИНТАРЯХ І НА СВ. АНДРІЯ В С. БАВНД БРУКУ, НЮ ДЖЕРЗІ І СВ. ДУХА В ГЕМПТОНБУРГУ, НЮ ЙОРК.

Granite

Marble

Bronze

Now available

THE GREAT FAMINE
IN UKRAINE:
THE UNKNOWN HOLOCAUST

Compiled and edited by
the editors of
The Ukrainian Weekly
Published by
the Ukrainian National Association

Featuring:

DR. OMELJAN PRITSAK: Foreword
DR. JAMES E. MACE: The man-made famine of 1932-33: what happened and why
DR. MYRON B. KUROPAS: America's "Red Decade" and the Great Famine cover-up
MARCO CARYNNYK: Malcolm Muggeridge on Stalin's famine "deliberate" and "diabolical" starvation
EYEWITNESS RECOLLECTIONS
DISSIDENTS ON THE FAMINE

Available only from SVOBODA PRESS, 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07302

Price
1-9 copies ..... \$3.00 per copy, plus \$1.00 postage and handling per order
10-19 copies ..... \$2.50 per copy, plus \$2.00 postage and handling per order
20 or more copies ..... \$2.50 per copy, plus \$3.00 postage and handling per order

ALL ORDERS MUST BE PREPAID. MAKE CHECKS PAYABLE TO SVOBODA PRESS.

THE GREAT FAMINE
IN UKRAINE:
the unknown holocaust